Туркистон бир, ватан бир

Туркистон

Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

1993 йил 23 октябрь • Шанба • № 119 (14147) ترکستان TURKİSTAN

Сотувда эркин нархда

Пахтамиз 3 миллион тоннадан ошиб кетди!

Бунда ёшларнинг ҳам муносиб ҳиссалари бор

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ РЕСПУБЛИКА ЙИГИТ-ҚИЗЛАРИГА, ТАШКИЛОТ АЪЗОЛАРИГА

ЧАҚИРИҒИ

Азиз ёшлар, Иттифоқимиз аъзолари! Бугун-ғайрати толмас пахтакорлар!

Бу йил жонажон Ватанимиз далаларида ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Айни дамларда уни йиғиб-териб олиш учун пахтакорларимиз бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб, фидокорона меҳнат қилишмоқда. Ана шундай жасоратга дахлдор катта ишларда Сизнинг ҳам фаол иштирокингиз борлигидан мамнунмиз.

Сизга яхши маълумки, пахта — Ўзбекистоннинг асосий бойлиги, даромад манбаи, юртимиз ризқ-рўзи ҳисобланади. Ҳосил чўғи қанча баланд бўлса, қанчалик юксак хирмон бунёд этилса, шунчалик кўп иқтисодий самара кўрилади. Бу эса ўз навбатида халқимизнинг турмуш фаровонлигини оширишда муҳим ўрин тутади.

Қадрли дўстлар, Иттифоқимиз аъзолари ва фаоллари!

Бугун пахтазорларда жавлон ураётганларнинг катта қисмини Сизлар ташкил этасизлар. Сизнинг ёшларга хос кучу-шижоатингиз ва фидойилигингизга жуда кўп нарса боғлиқ. Бир сўз билан айтганда, Мустақиллик хирмонини мўл-кўл қилиб яратиш Сизнинг қўлингизда. Буни дилдан чуқур ҳис этган ҳолда, янада ғайрат ҳамда матонат билан меҳнат қилишингизга ишончимиз комил. Ёшлар Иттифоқи фаоллари эса бутун мавсум давомида пахтакору ҳашарчиларга мададкор бўлади, деган умиддамиз.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, ишларингизга муваффақиятлар, хирмонингизга эса барака тилаймиз!

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Бирлашмамиз жамоаси 21 октябрь куни вилоятимизда биринчилардан бўлиб зафар маррасини эгаллади. Гектарига 16 центнер ўрнига 16,8 центнердан мўл ҳосил олдик. Зафаримизга Р. Тўрабеков, А. Оролов бошлиқ ширкат жамоалари, М. Мардонов, Ҳ. Алибеков, О. Холмонов, С. Нуралиев бошлиқ звенолар муносиб улуш қўшди. Механизаторлардан Б. Мардонов, А. Улуғов, А. Омонпўлатов каби илғорлар ялпи ҳосилимизнинг 80 фоизидан ортиғини «пўлат этак»лардан тўкдилар.

Катта ғалабада Қ. Ҳайдарова, О. Абдумуротова, З. Эргашевалар қўл теримида барчага ўрнак бўлди. Ҳали далаларимизда ҳосил мўл. 100 гектар майдонимизнинг биринчи терими турибди. Имкониятларни чамалаб кўриб, яна 400 тонна «оқ олтин» тайёрлашга қарор қилдик.

Мамадиёр НУРАЛИЕВ,
Зафаробод тумани Беруний номли ижара-ширкатлари бирлашмаси раҳбари. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси Бюро аъзоси.

* * *

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институтининг I- ва II-курс талабалари айни кунларда олий билимгоҳнинг ўқув-тажриба хўжалигида пахта теришмоқда. Куни кеча шаҳарлик ҳашарчилар ҳузурига институт талабалар касаба уюшмаси ҳамда ўқув даргоҳининг «Ором» ашула ва рақс халқ ансамбли вакиллари ташриф буюрдилар. Тушлик пайтида пайкал чеккасида чарчоқ кўнгиллар бир зумга бўлса-да ёзилди, кайфият кўтарилди.

Мазкур суратлар ўша кайфиятда олинган.

Суратчи Муҳаммад АМИН.

«Театр: Шарқ-Ғарб» халқаро фестивали қатнашчиларига

Қадрли театр санъати арбоблари, муҳтарам дўстлар, азиз меҳмонлар!

Мустақил Ўзбекистон тупроғида биринчи марта ўтказилаётган «Театр: Шарқ—Ғарб» халқаро фестивали жаҳон минтақаларининг янгича мулоқоти, маънавият намойиши, руҳият байрамидир!

Қадимдан халқ томошалари кўринишида бўлиб, театр сифатида шаклланган бу санъат доим ижтимоий ҳаётга таъсир ўтказиб келган. Инсон турли чегаралар қуради, аммо санъат сарҳад билмайди: Ғарбу шарқда ҳам, шимолу жанубда ҳам у инсон ҳаёти манзараларини намойиш этаверади. Санъатнинг мантиқи ҳам чегарасиздир. Ушбу анжуман турли минтақалар маданиятининг кўрки бўлиб, инсонни покланишга чақиради, эзгуликка руҳлантиради, баракали фаолиятга чорлайди, деб умид қиламан.

Тангри таоло меҳр нурини ёғдирган озод Ўзбекистонга — меҳр-муҳаббат диёрига хуш келибсиз, азиз дўстлар! Сиз, театр саҳнаси санъаткорларини, жаҳон саҳнасида қадимдан ўз мавқеига эга бўлган софдил, санъатсевар халқимиз номидан чин кўнгилдан муборакбод этаман!

Анжуманингиз қутлуғ бўлсин!

Эҳтиром билан,

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

ИМОМ ИСМОИЛ АЛ-БУХОРИЙ МАСЖИДИНИ ТАЪМИРЛАШ ЮЗАСИДАН ЭНГ ЯХШИ ЛОЙИҲА УЧУН ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ХАЛҚАРО ТАНЛОВ ЯКУНИ ВА «ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ ҲАЁТИ ВА ДАВРИ» ХАЛҚАРО ИЛМИЙ АНЖУМАНИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Бугун кўҳна ва ҳамиша навқирон Самарқанд шаҳрида иш бошлаган анжуманингиз Ўзбекистон Республикаси ижтимоий ҳаётида тарихий воқеадир. Ўтказилган халқаро танлов якунлари ва алалхусус, халқаро анжуман, шубҳасиз, қадриятларимизни тиклаш йўлида амалга ошираётган саъй-ҳаракатларимизнинг узвий қисмидир.

Диёримиз ўғлони, халқимизнинг муносиб фарзанди, буюк муҳаддис олим — Имом Исмоил ал-Бухорий мақбарасини ва масжидини таъмирлаш ғоят улуғ ва шарафли ишдир!

Ўзбекистонда туғилиб вояга етган алломамиз ҳадис илми ривожига қўшган улкан ҳиссаси билан жаҳонга танилган, Ислом динининг бешиги — Маккаи Мукаррама ва Мадинаи Мунаввара аҳлининг, дин пешволари ва олимларининг таҳсинига сазовор бўлган.

Шу кунларда улуғ бобомиз руҳини шод этиш, ҳаёти ва илмий меросини тарғиб қилиш борасида ўтказилаётган тадбирлар Имом Исмоил ал-Бухорий номи ва асарлари асрлар оша барҳаётлигидан далолатдир.

Сизлар бошлаган ва амалга оширадиган ишлар натижасида алломамиз мақбараси келажакда Ислом аҳли учун муқаддас қадамжо ва жаҳондаги ғоят гўзал зиёратгоҳлардан бирига айланишига ишончим комил.

Анжуманингиз ишига ривож, иштирокчиларига сиҳат-саломатлик ва илмий изланишларида муваффақиятлар тилайман!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

БУХОРОЛИК ПАХТАКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Бухоро вилояти пахтакорлари йиллик пахта тайёрлаш режасини бажарди. Давлатга 357 минг тонна «оқ олтин» топширилди. Улкан ғалабада Олот, Қоракўл, Бухоро, Когон, Ғиждувон, Пешку туманлари дала меҳнаткашларининг ҳиссаси салмоқли бўлди. Бухороликлар ялпи ҳосил миқдорини 400 минг тоннага етказиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқда.

ЎзА.

БУХОРО ВИЛОЯТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар, биродарлар!

Сизларни эришган улкан меҳнат ютуғингиз — мустақил Ватанимиз хирмонига 360 минг тоннадан ортиқ пахта топшириб, йиллик маррани мамлакатда биринчилар қатори забт этганингиз билан чин юракдан самимий табриклайман!

Бухоро воҳаси пахтакорларининг бу ютуғи мамлакатимиз куч-қудратини оширишга, эл-юрт дастухонини тўкин-сочин қилишга қўшилган салмоқли улушдир. Бу катта ютуққа муносиб ҳиссаларини қўшган барча бухоролик меҳнаткашларга астойдил миннатдорлик билдираман.

Қадимий ва навқирон Бухорода қадриятларимизнинг тикланиши, ижтимоий-иқтисодий соҳаларда эришилаётган улкан муваффақиятлар улуғ аллома Баҳоуддин Нақшбанд таъкидлаган «Дил ба ёру даст ба кор» — пурҳикмат йўриғининг амалдаги саодатли неъматидир. Умид қиламанки, вилоят меҳнат аҳли халқ хўжалигининг барча жабҳаларида ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритади.

Сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, осуда ҳаёт, ишларингизга қут-барака, оилаларингизга тотувлик, дастурхонингизга тўкин-сочинлик тилайман. Истиқлолимиз истиқболи йўлида барчангизга зафар ҳамиша ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 22 октябрь.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ШОЛИКОРЛАРИГА

Азиз дўстлар, биродарларим!

Сизларнинг улкан меҳнат зафарингиз — давлатга 215 минг тоннадан ортиқ шоли топшириб, мўлжалдаги режани муддатидан илгари ошириб бажарганингиз ҳақидаги хушхабар барчамизни беҳад мамнун этди.

Боболаримиз ҳар кафт донни эъзозлаб, қишга қазноқ омборларини ғаллага тўлдирган деҳқоннинг насибаси бутундир, дейишган. Сиз сув кечиб, тер тўкиб уйган бу хирмон халқимизнинг ризқига ризқ, бойлигига бойлик бўлиб қўшилади. Ушбу меҳнат жасоратингиз учун барчангизга самимий миннатдорлигимни билдираман.

Бугунги меҳнат зафарингиз Қорақалпоғистон диёрида тез кунларда ўтказиладиган катта тантаналар — Тошкент шаҳри маданияти кунлари, Тўрткўлнинг 120 йиллик тўйи, шунингдек, мамлакатимиз тарихидаги муҳим воқеа — Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинганининг бир йиллиги умумхалқ байрами арафасида эришилгани билан ҳам ғоят қадрлидир.

Барчангизга ватанимиз фаровонлиги йўлидаги бунёдкорлик ишларингизда муваффақият, хонадонларингизга тинч-тотувлик, бахт-саодат тилайман.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 22 октябрь

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

22 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган жаҳон банкининг Оврупо ва Марказий Осиё мамлакатлари бўйича вице-президенти Вилфред Талвицни қабул қилди.

Ислом Каримов Ўзбекистон билан жаҳон банки ўртасида ҳамкорлик муносабатлари ривожланиб бораётгани хусусида сўзлади. Бу нуфузли жамғарманинг республикадаги иқтисодий ислоҳотларни маблағ ва техник ёрдам билан қўллаб-қувватлаётганини юқори баҳолади. Жаҳон банки билан Ўзбекистон ўртасида 1992 йилнинг сентябридан бошланган ҳамкорлик алоқалари равнақ топаверади, деб ишонч билдирди. Орол денгизи бўйидаги аҳвол билан танишиб, ташвиш билдиргани учун Талвиц жанобларига ташаккур айтди.

Меҳмон самимий қабул учун Президентга миннатдорлик изҳор этар экан, имзоланган дастлабки ҳужжат ўзаро ҳамкорликнинг ибтидоси эканини таъкидлади. Залворли иқтисодий ўзгаришлар йўлини тутган Ўзбекистонга бизнинг банкимиз ҳалол ва адолатли шерик бўла олишига ишончим комил, — деди Вильфред Талвиц суҳбат ниҳоясида.

Учрашувда, шунингдек, жаҳон банкининг Марказий Осиё давлатлари бўйича бўлими раҳбари Қодир Танжи Юрукўғли, банкнинг Марказий Осиёдаги минтақавий вакили Парвез Ҳасан ҳам иштирок этди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов ва молия вазири Эркин Боқибоев ҳозир бўлдилар.

(ЎзА).

ТАДБИР ҲОМИЙСИ — «ТИМАРТ»

«Ҳамшира-93» кўрик-танловига тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Шу тадбирга масъул Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ёшлар Иттифоқи Марказқўми, медицина ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси ходимлари зарур чора-тадбирларни рўёбга чиқаришмоқда.

Кўрикни ўтказишнинг молиявий томони ҳам эътибордан четда қолаётгани йўқ.

Куни кеча биринчи бўлиб, кўп эзгу ишларни амалга ошириб келаётган «Тимарт» тижорат-савдо фирмаси (раҳбари А. Ҳабибуллаев) ушбу тадбирга ҳомийлик қилажагини билдирди. Яна кўплаб ташкилотлар, фуқаролар ана шундай истакда эканликларини изҳор этишмоқда.

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАДАН: «Ҳамшира-93» кўрик-танловини ўтказишга ҳомийлик қилиш истагини билдирган сахий шахсларга, ташкилотларга ташкилий қўмитанинг ҳисоб рақамини эълон қиламиз. Ўзбекистон Саноат-қурилиш банкининг Меҳнат бўлими. Ҳисоб рақами — 000700905 МФО 172682315, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи. Марказий Қўмитаси. Телефонлар: 41-06-72, 41-59-74, 41-06-50.

Ф. СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

"ТУРКИСТОН" 64607 (нашр кўрсаткичи)

рўзномасига ОБУНА

обуна сони

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга

(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

РЎЗНОМАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. жойи

64607 (нашр кўрсаткичи)

"ТУРКИСТОН"

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга

(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Бу юртни Фарангистон дейдилар...

ОКТЯБРЬ ОЙИНИНГ ОХИРИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИГА РАСМИЙ ДАВЛАТ ТАШРИФИ БОШЛАНАДИ

Кун сайин, ой сайин, йиллар ортидан йиллар тизилиб келавераркан, дунё аҳли — турли минтақалар ва турфа мамлакатлар Марказий Осиёдек улкан минтақада, Турону Туркистон деб юритилган бепоён муқаддас ўлканинг бағрида Ўзбекистон деган ёш озод ва мустақил давлат борлигини бирин-сирин кашф этаётир.

Дунё Ўзбекистонни таниётгани ва Ўзбекистон ҳам тенгҳуқуқли сиёсий-иқтисодий ва маданий алоқаларни истаётгани, яъни ўнғай бир тарихий шароитда асрлар оша башарият тараққиётларидан бир қанчасининг бешиги тебратилган диёримизнинг дунёнинг-да, чигал ва кундан-кунга мураккаблашиб борадиган муносабатлар ҳукмрон оғушига қайтиши айни чоғда ҳамкор минтақалар ва давлатлар олдига долзарб масалаларни қўймоқда.

Осиё, ҳамда Оврупа, Жанубий Осиё, Яқин Шарқ ва Шимолий Африка минтақалари ва шу минтақалардаги баъзи ўлкалар билан ҳамкорлик ришталарини боғлаган ёш давлатимиз, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Швейцария конфедерациясидаги Давос шаҳрида кечган умумжаҳон иқтисодий анжуманларида қатнашиши, Нидерландлар қироллигига ва Германияга расмий давлат ташрифи билан бориши баробарида «Ғарб» деган тарихий кенг қамровли ва турли зиддиятлар мужассам улкан дунёга қадам қўя бошлади.

Сўнгги йилларда ҳар бир мамлакат тарихига ва унинг миллий манфаатларига мутаносиб минтақавий ҳамкорлик жаҳон иқтисодиётининг ҳал қилувчи омилига айланди. Эндиликда жаҳоннинг энг қудратли ўлкаси мақомига эришган Амриқо Қўшма Штатлари Мексика Қўшма Штатлари ва Канада билан 1998 йил охирига қадар Шимолий Амриқо Эркин Иқтисодий, Савдо-сотиқ Минтақаси тузишга мажбур бўлмоқда. Осиё-Тинч уммони минтақаси ва Австралия мамлакати ўртасидаги қизғин ва самарали ҳамкорлик туфайли мамлакатлар турли диний маълумот ва мафкурага таянишига қарамай, Таиланд, Малайзия, Жанубий Корея, Филиппин, Тайван, Индонезия сингари давлатлар ривожланган ўлкалар сафига тизилди.

Франция , Республикасига ташриф бошланиши арафасида Ўзбекистон Республикасининг миллий манфаатлари, замонавий илғор технология, янгича ишлаб чиқариш муносабатлари ва давр синовидан ўтган сиёсий-иқтисодий тажрибаларини ўрганиш эвазига мустаҳкамланишини ҳар иккала томон ҳам обдон ҳис этаётир.

Сиёсатдонлар ва алломалар Ғарбнинг ягона таърифини топишга уринган бўлсалар-да, бу ишнинг натижасиз тугашини вақтида пайқаб олдилар. Нега? Асрлар оша Шарқу Ғарб ўртасида узлуксиз рақобат ва ҳамкорлик давом этса-ю, бу қадриятлар тизимини тўлиқ англашнинг ҳеч бир имконияти бўлмаса?

Таърифу тавсифлар бисёр.

Энг, янги таърифлардан бирига мурожаат қиладиган бўлсак, Ғарб —улкан Евроосиё материгининг ярим ороли саналган бир минтақадирки, бу ерда қатъий бир мафкура ва ягона миллий ғоя ҳукм сурмагани учун Табиатнинг ва Ҳаётнинг деярли барча талабларига манфаат заруриятдан ўзгарувчан ёндашув ва ҳозиржавоблик ҳукм сурган бўлиб, бу тарихий жараён дунёнинг қолган минтақаларига ҳам ёйилаётган экан.

Тор маънода эса Ғарб турли халқларнинг миллий мафкураси ва маданияти заминида шаклланган, ҳеч бир биқиқликни тан олмайдиган сиёсий-иқтисодий ва илмий-маърифий ҳамкорликдир.

Яна ҳам торроқ маънода Ғарб — бу қудратли Оврўпа Ҳамжамияти. АҚШ, Канада, Австралия, ҳаргиз ҳайрон бўлманг, Япония ила Корея-ю ривожланган барча давлатлардир; бироз хавфсираб қарасангиз, унинг НАТО — Шимолий Атлантика ҳарбий альянси эканлигини кўрасиз; ҳамкорлик қиламан десангиз, замонавий технология, мутаносиб ишлаб чиқариш муносабатлари, ниҳоятда ривожланган илму-урфон ва юксак бадиий диддир; қайсарларча чўчишни ва ошкора жирканишни истасангиз ҳаёсиз филмлар-у, андишасиз рекламалар ва ҳоказо ва ҳоказолардир.

Ваҳоланки, рус файласуфи ва тарихчиси Георгий Данилевский «Россия и Европа» рисоласида «каромат» қилганидек, Оврўпанинг XX аср бошидаёқ юз беражак жаҳон урушида кули кўкка совурилиши, дунё гадойварининг шоҳига айланиши керак эди.

Ҳолбуки, Олмон файласуфи Отто Шплингернинг «Оврупанинг чўкиши» китобида келтирилишича, бу минтақа бани башарини ўз ортидан

(Давоми 4-бетда).

Чўчимасак ҳам бўлади

Сирдарё вилояти Оқ олтин туманидаги Собиржон Сиддиқов номи билан аталувчи давлат хўжалиги Ёшлар Иттифоқи бошланғич ташкилоти жамоаси ибратли бир тадбирга қўл уришди. Улар ташкилот ҳисобидан 500 минг сўмга хўжалик йигит ва қизларини «Туркистон» газетасига обуна қилишди.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Қўмитасининг тахминан 20 мингдан зиёдроқ бошланғич ташкилотлари бор. Агар уларнинг ҳар бири биттадан газетамизга ёзилганда ҳам бу йилги обуна мавсумидан чўчимасак бўлади.

(Ўз мухбиримиз).

БУЛОҚБОШИНИНГ ТЎНҒИЧ КОРХОНАСИ

БУЛОҚБОШИ. Андижон вилоятининг энг кўҳна қишлоқларидан бири бўлган бу маскан бугунги кунда бутун бир туманнинг марказидир. Булоқбошиликлар очиқ юзли, кўркам феълли, ҳунарманд ва пазанда кишилардир. Шу боисдан бўлса керак, унинг бозори вилоятдаги энг фариштали, арзон ва гавжум бозорлар сирасига киради. Бу юртга келган меҳмон «БУЛОҚБОШИ ОҚШОМИ»да тайёрланган зоғора нону, гўжа ошларининг мазасини, бозордаги ширмону, хил-хил таомларнинг таъмини узоқ вақтлар ҳузур қилиб эслаб юришлари ҳам табиий бир ҳолдир.

Хизр назар солган бу кичик шаҳарчанинг чиройига кун сайин чирой, кўркига кўрк қўшилмоқда. Бундан салкам икки ярим йил бурун қад ростлаган «БУЛОҚБОШИ» пиллакашлик фабрикаси Фарғона водийсидагина эмас, балки республикамизда ҳам хом ашё етиштириб берувчи асосий корхоналардан бири ҳисобланади.

Биз бугун мингдан зиёд ҳамюртларимизнинг севимли қароргоҳи бўлмиш ана шу фабрика ва унинг зукко раҳбарлари, жонкуяр ташкилотчиларию, нафис бармоқли сулув қизлари ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

АТЛАС. Бу асл матонинг неча йил умр кўргани, унинг илк нусхаси қачон ва ким томонидан кашф қилингани менга қоронғу. Бироқ атлас дунёга келгандан бери урф бўлган матоларнинг сон-саноғи йўқлигини яхши биламиз. Узоққа бормайлигу шу бир икки йилнинг у ёқ, бу ёғида «Пўмзар», «Ситора», «Марианна», «Миллионерка» ва яна қанча номларини эсда сақлаш қийин бўлган матолар урф бўлди, айримлари эса «модадан қолишга» ҳам улгурди. Атлас-чи! Ҳеч қачон кишини ўзидан бездирмайдиган кўзни яшнатувчи бу мато неча асрларки аёлларимизнинг энг севимли ва ноёб либослари ҳисобланиб келади. Назаримда, дунёда атлас кўйлак ярашмайдиган аёл зоти йўқдай...

Атлас гўзаллиги учунгина эмас балки инсон соғлиги учун ҳам ниҳоятда беозор ва фойдали бўлганлиги туфайли ҳам қадрлидир. Эҳтимол аёлларимизнинг атлас кўйлакларини авайлаб, бахтиёр кунларда ва тўй-томошалардагина кийишларининг сабаби ҳам шудир.

Мен Булоқбоши пиллакашлик фабрикасини айланиб, у ердаги меҳнат билан танишар эканман, бу кўркам матонинг бунчалар офатижон эканлигининг бошқа бир боисини ҳам англагандек бўлдим. Қўли-қўлига тегмай иссиқ сув ичида пилла саралаётган ва ўша ниҳоятда нозик ипакнинг учини қидираётган қизларнинг ҳаракатларини бажариш у ёқда турсин, кўз билан кузатиш ҳам жуда масъулиятли эканини тан олмай иложим йўқ. Тадқиқотларга кўра ипак қурти дунёдаги энг сезгир мавжудотлардан бири эканки, улар бир-бирларини 12 километр наридан туриб ҳам сезиш қобилиятига эгадирлар. Зотан ана шундай сезгир ва нозик мавжудот ва ундан яралган пилла билан ишлаш учун ҳам ниҳоятда нозик дид ва сезгир юрак кераклиги аниқ. Демак, атлас ҳушёр кўзлару, нозик қўллар, сезгир қалбу, нозик ҳаракатларнинг маҳсули бўлганлиги учун ҳам асл ва офатижон экан-да!

«Булоқбоши» пиллакашлик фабрикасининг биринчи навбати 1991 йилнинг июлидан иш бошлади. Фабрикада олинадиган 310 ва 429 рақамли ипак маҳсулотлари давлат буюртмаси ҳисобланади. Ишлаб чиқарилган хом ашёни асосан Марғилон атлас фирмаси, Наманган аврли шойи газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Уйчи атлас фабрикалари сотиб олади. Бугунги кунда фабрикада олинаётган ипак Россия шаҳарларига ҳам юборила бошлади.

КОРХОНА директори Раҳимжон ака Пўлатовнинг маълумот беришига қараганда, Булоқбоши пиллакашлик фабрикаси Андижон вилояти туманларида етиштирилган пилланинг 30—35 фоизини қайта ишлайди, агар фабрика тўла қувват билан ишлаганда эди, вилоятда етиштирилган пилланинг қарийб 50—60 фоизини қайта ишлаш имкониятига эга бўларди. Раҳимжон акага савол бераман:

— Фабриканинг иккинчи навбати моддий қийинчиликлар туфайли ишга тушмаяптими?

— Йўқ, ундай десак хато бўлади. Тўғри, фабрикамиз иш бошлаган дастлабки йилда маблағ йўқлиги ҳисобига ишга туширолмадик. Бугунги кунда маблағ бору, иккинчи навбат учун керакли дастгоҳлар йўқ. Агар «Таштекстилмаш» ва «Қўқонсельмаш» заводлари бизга зарур ускуна ва дастгоҳларни тайёрлаб берсалар, ҳозирги кунда биз уларни сотиб олиш имкониятига эгамиз.

Мен фабрика раҳбарининг сўзларини тинглар эканман, бу муаммолар корхона маъмурияти ва ишчиларига мутлақо боғлиқ эмаслигини тушундим. Қанийди, керакли дастгоҳлар имкон қадар тезроқ Булоқбошига етказилса-ю, фабриканинг иккинчи навбати ҳам ишга тушса! Ўшанда Хўжаобод ва Булоқбоши туманларида муносиброқ иш тополмай юрган йигит-қизлар ўзларининг иш қуроллари ва дастгоҳларига эга бўларди. Қолаверса, фақат хом ашёгина етиштирадиган корхонанинг кўзланган миқдорда бойиб кетолмаслиги тажрибадан маълум. Фабрика бош муҳандиси Ҳамидулло Нишоновнинг куйганича бор. Булоқбошилик қизлар қачон атлас тўқирканмиз деб юришибди.

АЛБАТТА, мураккаб бозор иқтисодиёти шароитида бирданига фабрикада тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мушкул. Бироқ лоақал ипни саноатбоп қилиб эшиш ва тўқиш цехлари тезроқ иш бошласа, айни муддао бўларди. Бу савоб ишларни амалга оширишда Ўзбекистон Енгил саноат вазирлиги фабрика маъмуриятига қош-кўз бўлиб, далда берса, эҳтимол бу муаммолар бартараф бўлиб фабриканинг иккинчи навбати ҳам тезроқ иш бошлар, деган умид билан фабриканинг кадрлар ва маиший ишлар бўйича директор ўринбосари Йўлдошмирзо Бувоназаров ҳамкорлигида цехлари ва ҳовлисини айланишдик

Бугунги кунда фабрикада бешта цех: лаборатория, пиллани саралаш, қайта ўраш, чиқиндиларни қайта ишлаш ва тикув цехлари мавжуд. Корхонада 1000 дан ортиқ ишчи меҳнат қилади. Шуларнинг 60 фоизидан зиёдроғини хотин-қизлар ташкил этади. Ипакни қайта ўраш цехига кирганимизда цех устаси Абдуҳалил Алиқулов ишчи қизлар Муҳаррам Мирзаатова, Умида Ғозиева, Махфират Сотволдиева, Лайло Нуртоева, Шарифахон Асқарова, Ҳафизаой Усмоновалар ҳақида илиқ фикрлар айтди.

Фабрика ҳовлисини айланар эканмиз, ўтган икки ярим йил ичида ишчилар учун қилинган талайгина ташкилий ишларни кўриб ниҳоятда қувондик. Жумладан ўтган йили барча шарт-шароитлари мавжуд бўлган 48 хонадонли уй ишчиларга топширилиб, хусусийлаштирилибди. Шунингдек корхона қошида 190 ўринли хусусий болалар боғчаси, маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари: сартарошхона, қассобхона, новвойхона, аёллар солони, омонат касса, овоз ёзиш студияси, магазин фаолият кўрсатмоқда. Фабрика ишчиларининг саъй-ҳаракатлари билан қурилган 30х40 метрли молхонада бугунги кунда тўртта қорамол боқилиб, зарарли цехларда ишловчи ишчилар бепул сут билан таъминланмоқда. Яқинда туман ҳокимлигининг беминнат ёрдами билан катта кутубхона ташкил этилиб, иш бошлади. Шунингдек, бир миллион сўм маблағ ажратилиб ишчилар ошхонаси таъмирланиб, қайта жиҳозланди. Ишчилар учун ҳар куни 100 сўмдан овқат пули берилади. Ишлаб чиқариш цехларининг ҳар бирида дам олиш хоналари ва жонли бурчаклар мавжуд. «Булоқбоши» пиллакашлик фабрикасида биз кўрган ибратли ишлардан яна бири шу бўлдики, улар ишчиларни ишга ўз вақтида олиб келиш ва олиб кетиш учун зарур бўлган транспорт масаласини ўзига хос йўл билан ҳал қилишибди. Эски транспортлар таъмирланиб, ишчилар учун хизмат қилмоқда. Бу янгисини сотиб олишга қараганда 10 марта арзонга тушаркан.

КОРХОНА маъмурлари келгусида ишчилар учун сауна (ҳаммом) қуришни, Жанубий Корея мутахассислари билан ҳамкорликда қўшма корхона очишни ҳам режалаштириб турибди.

Албатта яхши ният ярим давлат. Режалар ҳам ўз йўлига. Лекин айни пайтда фабрикадаги ички аҳвол ва шароитлар қандай! Биз шу хусусда Йўлдошмирзо Бувbooназаров билан суҳбатлашганимизда, у киши кадрлар қўнимсизлиги енгил саноатда ҳамиша юқори кўрсаткични ташкил этиши, шунингдек, «Булоқбоши» пиллакашлик фабрикасида ҳам 1993 йилнинг январидан шу пайтгача бўлган ишга кириб-чиқиш кўрсаткичи 17—18 фоизни ташкил этгани, бу эса корхона учун жуда катта йўқотиш бўлиши тўғрисида куйиниб гапирди.

— Бизда асосан аёллар меҳнат қилади. Қизларимизнинг кўпчилиги турмушга чиққанларидан сўнг фабрикамиздан кетиб қолишаяпти. Қолганлари эса ҳомиладорлик отпускаларидан кейин бир неча йил фарзанд тарбияси билан шуғулланишга мажбурлар. Ҳозир вақтинча иш фаолиятини тўхтатган хотин-қизлар 200 дан ортиқ кишини ташкил этади. Шу боисдан фабрикамизда малакали мутахассисларга эҳтиёж жуда катта. Чунки кеча келган ишчи дастгоҳларни мустақил бошқариши учун анчагина вақт ва тажриба керак.

Суҳбатга бош муҳандис Ҳамидулло Нишонов ҳам қўшилди:

— Одамларимиз онгидаги фабрикада шароит жуда оғир деган ваҳимали тушунча ҳам бизларга анчагина панд бермоқда. Мутахассис йўқлиги учун айрим дастгоҳларимиз бўш турибди. Бу эса фабриканинг иқтисодий аҳволига таъсир қилмай қолмайди, албатта. Ҳали дам олиш уйларимиз йўқ. Клуб ва фарзандларимиз учун лагерлар ташкил этиш ниятимиз бор. Одамларимизнинг уй-жойга бўлган эҳтиёжларини қондиришга ҳам қўлимиз калталик қилиб турибди...

ИККИ ЯРИМ ЙИЛ. Унчалик катта муддат эмас. Бу аслида бир гўдакнинг бор-йўғи оёққа туриб, йўлга тушиб олгунча бўлган вақт. (Суратлар ҳам ўша пайтда тарихга муҳрланган). Лекин ана шу кичик муддатда фабрикада амалга ошган катта ишларни кўриб қувондик. Муаммолар масаласига келсак, Ҳамидулло Исмоилов, Абдурасул Турғунов, Неъматжон Боқиев, Ҳамидахон Исроилова сингари жонкуяр ва билимдон мутахассислар бор экан, ҳар қанча мураккаб масала ҳам шубҳасиз ечилади, деган фикр кўнглимиздан ўтди.

Биз Булоқбошининг тўнғич корхонасидан қайтар эканмиз, унинг мезбонларига дил-дилимиздан соғлиқ, куч-қувват ва омадлар тиладик. Неки яхши ниятингиз бўлса тезроқ амалга ошсин, азиз ҳамюртлар!

Замира ЭГАМБЕРДИЕВА, «Туркистон» мухбири.

КЕЧА БУГУН ЭРТАГА

● **ТУРКИЙ** республикалар ҳамкорлиги ва тараққиёти агентлиги (ТИКА) Истанбулда журналистларнинг халқаро анжуманини ташкил этди. Анжуман қардош республикаларнинг ўзаро яқинлашуви ва ҳамкорлигида матбуотнинг аҳамияти мавзусига бағишланди. Унда Ўзбекистон, Озарбайжон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Шимолий Кипр турк жумҳурияти ва Туркиянинг матбуот нашрлари вакиллари иштирок этди.

● **МЕКСИКА** пойтахтида болалар ўлимига қарши кураш масалаларига бағишланган халқаро конференцияда жаҳоннинг 37 мамлакатидан вакиллар иштирок этди. БМТ болалар фонди (ЮНИСЕФ) ташаббуси билан ўтказилган бу анжуманда Лотин Америкоси, Осиё, Африка ва Океаниядан соғлиқни сақлаш вазирлари ҳамда мутахассислар ташриф буюрди.

● **УКРАИНА** таркибидаги Қрим автоном республикаси парламенти келгуси йил март ойида ўтказиладиган сайловда қрим турклари учун 14 депутатлик мандати ажратилганини маълум қилди. Ваҳоланки, улар 28 депутатлик ўрни берилишини сўраган эдилар. Янги парламентда жами 80 аъзо бўлиши кўзда тутилган.

● **ТУРКИЯ** билан Туркманистон ҳамда Тожикистон ўртасида янги телекоммуникация воситалари ишга туширилди. Жумладан, Туркия билан Туркманистон ўртасида телекс алоқасини таъминлайдиган ускуналар қурилиши тугатилди. Тожикистон пойтахти ҳам ернинг сунъий йўлдоши орқали жаҳон мамлакатлари билан бевосита боғланиш имкониятига эга бўлди.

● **БОСНИЯ** ва Герцеговинанинг марказий минтақасида жойлашган шаҳарларнинг уч миллион аҳолиси ҳалокат хавфи остида қолди. АҚШ халқаро ёрдам агентлиги вакилларининг хабар қилишича, бу қиш ўтган йилгига нисбатан ҳам оғирроқ кечади. Чунки ўзаро тўқнашувлар сабабли озиқ-овқат ва бошқа зарурий ёрдам жўнатиш имкони бўлмаяпти. Серблар томонидан қуршовга олинган ва асосан мусулмонлар яшайдиган Мостар, Сребреница, Тесайж, Маглаж ва бошқа шаҳарларда аҳвол ниҳоятда оғир.

● **ҲИНДИСТОН** ҳукумати Деҳли ва Бомбей шаҳарларига вакил қилиб юборилган 4 нафар покистонлик дипломатни мамлакат ҳудудидан чиқариб юборди. Улар жосусликда ва бошқа ғайриқонуний хатти-ҳаракатлар қилганликда айбланди. Бу чора Покистоннинг Исломободдаги 4 нафар ҳиндистонлик дипломатни ўз ҳудудидан чиқариб юбориши билан бир вақтда содир бўлди.

● **ГРЕЦИЯДА** энг катта муаммо сув танқислиги бўлиб қолди. Сўнгги тўрт ярим ой мобайнида ёмғир ёғмаслиги натижасида Афинадаги йирик сув сақланадиган ҳавзалар деярли қуриб қолди. Айниқса, Аттика вилоятидаги аҳвол бирмунча оғир. 4 миллион аҳоли истиқомат қиладиган шаҳарда бир ойга етар-етмас сув қолган холос.

«Обуна-94»

«ТУРКИСТОН»га обуна бўлинг! Сира ютқазмайсиз.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

Обуна варақасини бехато тўлғазишга ҳаракат қилинг!

Агар обуна «Союзпечать» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлинмаларида расмийлаштирилганда эса календарь штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Ғазета ва журналларга обуна варақасини сиёҳли ручкаларда, хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг. Обуначи ўз турар-жой адреси, исм ва фамилиясини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақасидаги «ПВ-МЕСТО» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Союзпечать» агентликлари тўлдиради.

ҚИРҚИШ ЧИЗИҒИ ҚИРҚИШ ЧИЗИҒИ ҚИРҚИШ ЧИЗИҒИ

Ғолибларга «ТУРКИСТОН»

Чироқчи тумани Ёшлар Иттифоқи Қўмитаси ҳузурида ташвиқот гуруҳи тузилди. Унда туман Ёшлар Иттифоқи қошидаги «Наргиз» дастаси, ёш шоирлар ва ёшлар ташкилоти фаоллари жам бўлишган. Улар пахта йиғим-теримида иштирок этаётган ёшларнинг, дала меҳнаткашларининг яхши дам олишини таъминлаш мақсадида учрашувлар ўтказишмоқда.

— Сафар чоғида илғорларга, мусобақа ғолибларига пул, фахрий ёрлиқлар топшириш билан бирга уларни Ёшлар жамғармаси ҳисобидан «Туркистон» газетасига бепул обуна қилиш ниятидамиз, — дейди Чироқчи тумани Ёшлар Иттифоқи қўмитаси саркотиби Тоҳир Шаймонов.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

БЕНАЗИР БХУТТОНИНГ ҚАЙТИШИ

Беназир Бхутто ўтган сайловлар даврида юқори овоз олиб, Покистон Бош вазири бўлди. У бу юксак лавозимга ўтириши олдидан қасамёд қилиб, нутқ сўзлади. У ташқи ишлар ва мудофаа вазирини тайинлади. Бу билан янги ҳукумат тузишни бошлади.

Бош вазирнинг парламентда сўзлаган дастурий нутқи жаҳон жамоатчилиги ва оммавий ахборот воситаларининг диққат-эътиборини ўзига тортди. У ички кескинликларни, Кашмир масаласини музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилиш муаммоси, ислоҳотлар ўтказиш, оғир иқтисодий вазиятни соғломлаштириш, халқ бахт-саодати йўлида хизмат қилиш соҳасида давлатнинг амалга ошириши лозим бўлган ишлар юзасидан фикрларини таъкидлади.

Нотинч уйда ҳаловат бўлмайди. Қўшнилар билан тил топишиш ва жанжалларга чек қўйиш — бу саховатпешалик. Шунда эсимга қадимий бир ривоят тушди. Унда нақл қилинишича, дунёда учта бойлик, учта асос бор. Биринчиси, инсонга ҳаётий куч ва сиҳат-саломатлик бахш этувчи азиз нон. Иккинчиси муқаддас китобларда битилган замонларнинг узвий алоқасини таъминлайдиган донолик. Учинчиси эса, ҳаёт риштасининг узилишига йўл қўймайдиган ва авлодлар давомийлигини таъминлайдиган аёл. Шундан ҳам барча замонларда донишмандлар шу уч бойликнинг аҳамиятини юксак тутиб, аёл киши хонадон осойишталиги учун жон куйдирганлигини, адоват билан ёнган қалбларга саховат берувчилигини алоҳида таъкидлаганлар.

Шу жиҳатдан олганда ҳам Беназир Бхуттонинг Бош вазир сифатида қўйган дастлабки қадамлари ва унинг Покистон парламентида сўзлаган нутқида баён қилган фикрларини бутун жамоатчилик қўллаб-қувватламоқда. У Покистон халқининг рўшнолиги ва осойишталиги, қўшни давлатлар билан дўстона алоқаларини йўлга қўйиш ва мустаҳкамлаш ниятида эканлигини изҳор этмоқда. Бу ғоятда эътиборга лойиқдир.

Агар жоиз бўлса, айтиш мумкинки, у ўзининг ҳам ҳаёти, ҳам сиёсий тажрибаси жиҳатидан айни баркамоллик фаслидадир. У 1953 йил 21 июнда Ларкон шаҳрида таваллуд топган. Гарвард ва Оксфорд дорилфунунларида таҳсил кўрган 1987 йилда турмушга чиққан. Унинг уч фарзанди бор, тўртинчисига ҳомиладор.

Отаси ўлгандан кейин Беназир сиёсий курашга фаол қўшилди. Покистон Халқ партиясига бошчилик қилди. 1988 йилда бўлган сайловларда ғолиб чиқиб, мамлакат Бош вазири бўлди. Лекин унга қарши бўлган кучлар орадан икки йил ўтгач, порахўрликка дахлдорликда ва мамлакатни бошқаришга қодир эмасликда айблаб, уни бу лавозимдан олиб ташлашди. Бу сохта айбнома жасоратли аёлнинг иродасини бука олмади.

Беназирнинг ўтган сайловларда ғалаба қозониш учун кураши оғир кўчди. Бироқ у ўзининг истеъдодини ёрқин намоён этди. Натижада сайловчиларнинг асосий оммасини ва парламент нойибларини ўз тарафига қаратишга муяссар бўлди. Эндиликда у ўзининг янги ҳукуматини тузишга, мамлакатнинг иқтисодий қийинчиликдан чиқариш сингари бир қатор муаммоларни ҳал этишга киришди.

Яхши ният — ярим давлат, деган халқимизда ҳикматли гап бор. Ўйлаймизки, Покистон тарихида хотин-қизлардан чиққан биринчи Бош вазир Беназир Бхутто ўз танлаган йўлидан собитқадамлик билан боради. У Покистон билан мустақил Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги дўстлик, иқтисодий ва бошқа ҳамкорликлар соҳасидаги алоқаларнинг янада ривож топишига ўз ҳиссасини қўшади, деган умиддамиз.

Карим РАҲИМ, «Туркистон» сиёсий шарҳловчиси.

«ХАЛҚАРО ОЛТИН ЮЛДУЗ» МУБОРАК!

Чирчиқдаги «Ўзбекхиммаш» заводи жамоасига Испаниядан хушхабар келди. Унда корхона маҳсулотининг сифати юксак даражада экани жаҳон миқёсида эътироф этилиб, ташаббускор халқаро бизнесга раҳбарлик қўмитаси (БИД) «Халқаро олтин юлдуз» билан тақдирлагани маълум қилинган эди.

Дарҳақиқат, «Ўзбекхиммаш»да ишлаб чиқарилаётган турли иситиш аппаратлари, буғлаш ускуналари, турбокомпрессорлар мамлакатимиздагина эмас, хорижда ҳам жуда машҳур бўлиб қолди. Чунки бу маҳсулотлардан фақат кимё соҳасида эмас, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам кенг фойдаланилмоқда.

Завод маҳсулотининг сифати ишлаб чиқариш технологиясининг такомиллашуви билан боғлиқ. Корхона цехлари замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланяпти. Жумладан, турбокомпрессор ишлаб чиқариш цехидаги Германияда тайёрланган, программа билан бошқариладиган марказда турбомашина, насос, компрессор деталларига ишлов бериш ишлари тўла бажарилади.

Корхонада тиббиётда фойдаланиш учун барокамералар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди.

(ЎзА мухбири).

БУ КЎҲНА ДУНЁ

ВОҚЕАЛАР · ХАБАРЛАР · ҲОДИСАЛАР

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ОРЗУ УШАЛГАНИЧА ЙЎҚ

● АҚШНИНГ собиқ Президенти Рональд Рейган бундан роппа-роса 7 йил муқаддам товуш тезлигидан 12—25 баравар тез учадиган фазовий кема яратиш ташаббуси билан чиққан эди. Ўшанда мамлакатда бу қурилма устида ишлар қизғин бошлаб юборилди ва яратилажак кемага «Янги Шарқ экспресси» деб ном ҳам қўйиб қўйишди. Ҳатто бу ишга Ғарбий Оврупо ва Япония олимлари ҳам қўшилишди. Аммо ҳали-ҳануз бирон бир жиддийроқ натижа йўқ. Ҳозир уларни икки муаммо — ўта чидамли махсус ускуналар тайёрлаш ва лойиҳанинг ниҳоятда қимматлиги ўйлантириб турибди. Ахир биргина космолёт қуриш учун бир неча минг эмас, миллион эмас, саккиз ярим миллиард доллар маблағ керак экан. Аммо шундай бўлса-да, олимлар ҳозирча ўз ниятларидан қайтишганича йўқ. Келгуси йил февралида Токиода ана шу мавзуга бағишланган халқаро конференция ўтказиш мўлжалланган. Ажаб эмас, ўшанда олимлар орзусининг ушалишига замин яратилса.

МУШУК — 40 ЙИЛДАН БЕРИ ТИРИК

● АВСТРАЛИЯНИНГ Атина шаҳрида яшовчи С. Барроннинг Том лақабли мушуги бор. Гап шундаки, Том ҳозир дунёда энг кекса мушук ҳисобланади. Одатда мушуклар 10—12 йил умр кўради, бироқ Барроннинг Томи эса узоқ яшашда рекорд ўрнатган. У 40 йилдан бери Барроннинг оиласида яшайди. Яқинда бу мушукнинг номи Гиннеснинг «Рекордлар китоби»га зикр этилиши мумкин.

Ҳозир Барон 67 ёшда. Демак, 27 ёшда мушукни боқишга тутинган. Шу давр мобайнида Том бирор марта ҳам касалланмаган. Буни мушук соҳибининг ўзи ҳам тасдиқламоқда.

ТЎТИҚУШ ЎЧ ОЛДИ

● ЖАНУБИЙ Африканинг Колиньи шаҳрида истиқомат қилувчи Питер Брайер неча йилдан бери тожли тўтиқуш боқади. Унга Рокки деб лақаб ҳам қўйиб олган.

Бир куни тўтиқуш Питерга негадир ёқмай қолди. Шунда Питер тўтининг патларини чиройли рангга бўяб қўйсамчи, деб ўйлади ва шундай қилди ҳам. Аммо бутун машмаша ўшандан кейин бошланди. Рокки Питердан жуда қаттиқ хафа бўлиб қолди. Ҳатто икки кунгача Питер берган овқатларни емади ҳам. Учинчи куни Питер тўтиқушини қафасдан олиб, Роккига нима бўлганини билмоқчи ва қўлида эркалатмоқчи эди... Рокки ўз хўжайинидан ўч олди, яъни Питернинг юзларини чўқиб, қонатиб ташлади, деб хабар беради Жанубий Африкада чиқадиган «Стар» газетаси.

„Туркистон“ мушоираси

Гулсара ХУДОЙБЕРГАНОВА

Сеҳрлайди зангори сирлар

* * *

Табиат қўйнида овунар кўнгил,
Сеҳрлайди қучоқ-қучоқ чаманлар.
Қийғос очилади руҳимда сунбул,
Кетар дилгинамдан тунги туманлар.
Яшил бир қуёшга кўмилар олам,
Сачрайди ҳар ёнда нурлар мармари,
Товланар чучмома, чечаклар хуррам,
Муҳаббат, сен бўлиб кўринар бари...

* * *

Чайқалади яшил денгизлар,
Кўклам ўқир ғазалларини.
Хушбўйларин сочган ялпизлар,
Кўз-кўзлайди бахмалларини.
Суҳбатига қулоқ тутаман,
Кириб келар шивир-шивирлар.
Ҳикматларин қалбга битаман.
Сеҳрлайди зангори сирлар...
Шудрингларга чаяман юзим,
Тонглар тўлар бағримга қат-қат.
Айланаман гулларга ўзим,
Гир теграмда порлар тароват.

ЮРАГИМДА...

Юрагимда нола чекар оғир дард,
Тошлар тиқилгандир қақроқ бўғзимга.
Умидим дарахтин қучган мусибат,
Тўкилар сароблар босган изимга.
Эски шаҳар бўйлаб шошаман илдам,
Порлаб турар рангин-рангин Кўкалдош.
Ғизиллар шиддаттан автолар бирам,
Орзу тимсолида кўринади Шош.
Кузак шамоллари чимчилар, бироқ,
Хаёлларим янчиб ўтади еллар.
Сарсари руҳимда армон тўла оҳ,
Ҳаёт тангрисидан фотиҳа тилар...

* * *

Фалаклардан келади руҳим,
Юлдузлардан кийиб либослар.
Ёрдуларнинг йўллари узун,
Олқишлайди заррин овозлар.
Қулоғимда ғазал нафаси,
Гўзалликлар ўқийди — менга.
Зуҳроларнинг келар ҳаваси
Сатримдаги марварид — тунга.
Булоқлардан ичаман тиниқ,
Лабларимда ойнинг лаблари.
Қучар рар коинот қаттиқ,
Саҳарларга айланган сари...

Хоразм

Соҳиб КАМОЛ

Етти иқлим ўқлари бор қошида

МУҲАММАСЛАР

Кўрунур кўзимга дунё қуш иниднн торроқ,
Ким фалак, жаврииг чекибдур мандинам бисёррақ,
Топмадим, найлай, сўроқлаб, вах, ўзимдин хорроқ,
Сўрма ҳолимники, бўлдум бурноғидин зорроқ,
Жисм жондин зору жоним жисмимдин афгорроқ.
Дўст сўзин сўзлағонлар санчибон бағрингга тиғ,
Айламишлар икки кўзинг суйини икки ариғ,
Қолди ёшлик, бўлди рангинг заъфарон янглиғ сариғ,
Масту беҳудлик била умрингни ўтказдинг, дариғ,
Эй кўнгул, бундин бери бўл бир нима ҳушёрроқ.
Сен юрарсан тобакай айшу фароғат бирла шод,
Ким абад қолғай жаҳонда, ўзлигингни айла ёд,
Ўтса умринг беҳуда, беҳудадур оҳ бирла дод,
Ғафлат уйқусидан уйғон гар тилар бўлсанг мурод,
Ким етар мақсадга ҳар ким бўлса ул бедорроқ.
Тўлғонур кўнглим мисоли ер уза қолғон балиқ,
Қайга бормай улфатим жавру жафову айрилиқ,
Кўрмадим ҳаргиз сенингдек меҳрибон, дилсўз, шафиқ,
Ўлгали еттим, менинг жоним ғамин е, эй рафиқ,
Даҳр аро чун йўқ киши сандин манга ғамхорроқ.
Розн бўл, эй дўст, мандин, ҳолима солғил назар,
Даҳри дуннинг дастидин дил йиғлаюр шому саҳар,
Бу жаҳондин кўрунур битган кабн, Соҳиб, сафар,
Келмас ўхшар заҳматинг ислоҳға, Бобур, магар,
Ҳар давоким қилдилар бўлдунг доғи беморроқ.

* * *

Итга ҳожат қолдиму мандек ғуломинг борида,
Жонда роҳат йўқдурур ул икки доминг борида,
Не керак Жамшид жоми васл жоминг борида,
Не кўрай тубини қадди хушхироминг борида,
Не қилай сумбулин хатти мушкфоминг борида.
Саждаи қошинг учун ким йиғламиш, ай, бошида,
Ким таҳорат айлайолмиш ман каби кўз ёшида,
Ким жаҳонни сан каби ғорат этолгай қошида,
Ким Хизр суйин оғизланғай лабингнинг қошида,
Ким Масиҳ алфозидин дегай каломинг борида,
Аҳли олам айтадур қилғон ишинг жабру ситам,
Борму санда заррача меҳру адолат, эй санам.
Қўй жафони, келгил энди лутф ила айлаб карам,
Ошиғингни давлати васлинг била қил муҳтарам,
Ҳусн аҳли ичра мунча эҳтироминг борида.
Ёди васлинг-ла юварман ҳар куни саждодани,
Ким сўрар ҳолин манингдек бенаво, ғамзодани.
Ошно этмай ўзингга бу ғариб афтодани,
Биздин айру доим эл бирла ичарсан бодани
Бизни ҳам гоҳе соғун шурби мудоминг борида,
Ошиқи содиқ ҳамиша тортадур минг бир алам,
Ишқ дарди битмагайдур битса ҳам юз йил қалам,
Айламак лозим эрур бу йўлда кўп сабру чидам,
Эй кўнгул, гар ғайр сўзи заҳри қотилдур, не ғам,
Лабларидин шарбати юҳил-ил-изоминг борида.
Ёр васлин истасанг гар анга қилгил жон фидо,
Йиғлагил девоналардек айламай шарму ҳаё,
Майли, бўл дилдор учун эл олдида юзи қаро,
Тарки номус айлабон бадном бўлғил ишқ аро,
Ким сени ошиқ дегай номусу номинг борида.
Дил уйин обод эт келмай ажалдин интиқом,
Ёди ёринг ёр ўлди, бу кеча уйқу ҳаром.
Айру бўлгил, Соҳибо, соғар ичиб ғамдин тамом,
Бобур ул гул кўйида булбул киби топдинг мақом,
Бир навое рост қил бундоқ мақоминг борида.

ТУЮҚЛАР

Мулки ҳуснингдин манга келмиш чопар,
Чопари дил васлинг истаб тез чопар.
Ушбу кун сандин хабар келтурмаса
Тиғи ҳажринг жон қушин бошин чопар.

* * *

Эй санам, ҳажрингда жоним ёнадур,
Шод этгай на дилим май, ё на дур.
Сўз демайсан ишқим изҳор айласам,
Радми бу ёки ризолик, ё надур.

* * *

Етти иқлим ўқлари бор қошида,
Не бўлурдур юзта Соҳиб қошида.
Қаҳр ила қошини қоқса қораюр
Қолмагай нур умримизнинг қошида.

Сурхондарё вилояти.

Ҳамро БОНУ

Руҳни тортиқ этдим олам шоҳига

Мен — телба, дунёда алам бўлдимми,
Кўзи ўт, абрўси қалам бўлдимми,
Юртнинг дардларини бўйнима олиб,
Ўткинчи ғамларга санам бўлдимми?..
Меҳмоннинг девона, чида дунёжон,
Элнинг дарди унинг бўйнига маржон,
Кўз очиб кўргани ҳасратми эди,
Шунданми, нигоҳи қора лахта қон...
Қара, қолаётир оқ чаман, оқ из,
Бу чаман тиконзор, райҳон сўлғин қиз,
Дунё, вужудимни на қилсанг қилгин,
Руҳимдан сокинлик тилама ҳаргиз!
Мен телба дунёга алам бўлгайман,
Кўзи ўт абрўси қалам бўлгайман,
Заминни титратиб, осмонни ўртаб,
Ўн саккиз минг ғамга санам бўлгайман!

* * *

Ойнинг оқ юзига лабимни қўйсам,
Коинот титраса ҳаяжонимдан.
Юлдузнинг гардини симирсам, тўйсам,
Ғамлар ўтиб кетса жону-жонимдан...
Товонимдан оққан олов тафтига
Бардош беролмайин тўлғонса замин.
Бир покиза тонгда мўъжиза бўлиб
Тўлдириб қўйсайдим дунёнинг камин.
Шундай тунлар ичра тўлса паймоним
Ва Ойнинг лабига юзимни қўйсам...
Камини тўлдириб телба дунёнинг,
Руҳни Арш тоқига оссаму, ўлсам —
Армоним қолмасди,
Армоним...

* * *

Гуноҳнинг мингинчи қасрига,
Элтиб қўйдим телба дилимни.
Лаззатий тунларнинг касрига,
Қолдирмадим ишқий тилсимни.
Тонгларни қондирдим уйқуга,
Тушларимда яшадим сокин,
Дилдаги табаррук қайғуга
Қўшиб бердим армоннинг ҳокин.
Мен энди ўлимга маҳкумман,
Яшаб бўлдим, паймон тўлмади,
Орзулар ўлмади, яшаб бўлмади,
Юракда Оқ Гулим сўлмади.
Осмоним ос энди, ос мани,
Мотамга шайлансин тош диллар.
Юлдуззор — осмоннинг чамани
Ваъда этинг покиза тунлар.
Ос энди осмоним, ос маним...

* * *

Бошимни силайди эҳсон нурлари,
Руҳни тортиқ этдим Олам Шоҳига.
Одамнинг пойига сочиб меҳримни
Юпанч излаяпман кўнгил доғига.
Теграмда Ишқ дардин англаган зот йўқ,
Ҳасаднинг қовоғи уюлаверар.
Муножот айлайди Ошиқи зорлар,
Дилга Нури Эҳсон қуюлаверар.
Бошимни қўяман Дунё ғамига,
Йўлимни тўсади ёмғирлар бўзлаб,
Охир карвон бўлдим, кетяпман мана,
Ҳеч ким тополмаган манзилни излаб.
Қадимий йўллардан, Кўҳна йўллардан,
Пирлардан куч олиб, Ишқдан шижоат.
Қўрқмайин ҳар не ғам, ҳар не дўллардан,
Юракда пок умид, дилда ибодат.
Ў, висол нашъаси, ҳали кўп йироқ,
Рангини чўлларга сочади юз, лаб.
Карвонман, кетяпман қадимий йўлдан,
Ҳеч ким етолмаган манзилни кўзлаб.

Наманган.

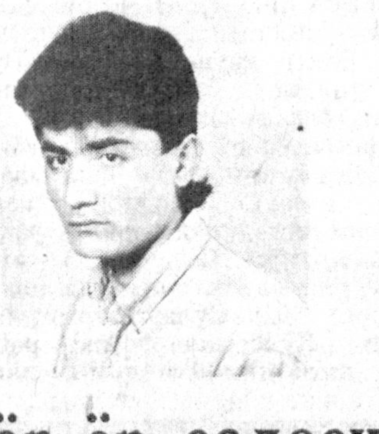

Ойбек ТУРАҚУЛ

Ёғилади ёр-ёр садоси

САБР

Кутаман. Чидайман.
Чеки йўқдур менинг сабримни.
Тоқат деб аталмиш улкан денгизнинг
Тубида хотиржам мудрайман.
Балки сиз беролмассиз бунга дош,
Тўлиб кетар балки сабр косангиз,
Балки бақирарсиз телбаларча сиз
Чидай олмай бу Ёлғизликка.
Мен эса жим...
Ётаман, чидамни маҳкам қучоқлаб.
Чунки менда сабрнинг косаси йўқдур,
Фақат сабр бор.
Сабр.

АЙРИЛИҚ

«Ёр-ёр»лар садоси ҳовлингни кўмди,
Осмон аро ёққан лайлакқор каби.
Улардан янгалар тикдилар либос.
Сенга атаб — маъюс келинчак!,
Тиним билмас, бағритош, янгалар...
Шу дамдан бошлаб оҳ, улар кимгадир
тўқий бошлашди ҳижрондан кафан...

ШОИР

Кўкда парвоз қилаётган қушни
осонгина мўлжалга ола билади
чинакам овчи.
Осмонда дафъатан учган юлдузга
қанот боғламоққа улгурар
ҳақиқий шоир.

* * *

Мен осмонга осилиб яшайман!
Қўлимдаги шаффоф занжирни
ушлаб турар унинг шаффоф қўллари.
Мен осмондан қўрқиб яшайман!
Мен осмонга ялиниб яшайман!
— Ташлаб юборма, мени, жон Осмон!..

Касби тумани.

Лола ҚУДРАТОВА

Лавҳи оламда қолур ашъори бор

МУҲАММАС

Дарду андуҳдан йироқ бир лаҳза, оне топмадим,
Ишқ мулки ичра ҳам шуҳрати шоне топмадим,
Ҳам баён этмоққа ҳолим ҳеч забоне топмадим,
Меҳр кўп кўргуздим, аммо меҳрибоне топмадим,
Жон басе қилдим фидо, ороми жоне топмадим.
Ушбу ғам қўрғонидек ҳеч бир ҳисоре кўрмадим,
Ҳам ўзимдек шўрида, ҳам шармисоре, кўрмадим,
Чун камина ёрга зор, душманга хоре кўрмадим,
Ғам билан жонимға еттим, ғамгусоре кўрмадим,
Ҳажр ила дилхаста бўлдум, дилистоне топмадим.
Тири ҳажрингдан мудом жисмимий солим кўрмадим,
Заҳри ҳижронни ичиб косамда болим кўрмадим.
Сен каби ғам бобида пурфану олим кўрмадим,
Ҳусн мулки ичра сендек шоҳи золим кўрмадим,
Ишқ кўйида ўзимдек нотавоне топмадим.
Йиғлагай эшитган киши мен каби маҳзун қиссасин,
Айлай олмон неча кун лаби лаългун қиссасин.
Тингламоқ ҳожатму эмди давроии дун қиссасин,
Кўп ўқидим Вомиқу Фарҳоду Мажнун қиссасин,
Ўз ишимдан бул ажаброқ достоне топмадим.

ҒАЗАЛЛАР

Ҳар кимнинг бир муносиб ёри бор,
Кимдир айтар ёрни не даркори бор,
Ёр учун шашмим эрур абри баҳор,
Ҳажрида ғам кўҳининг ҳам кори бор.
Васли рўйин истадим чандон, вале,
Рўйи узра икки даҳшат мори бор.
Кўпчилик берди насиҳат, не қилай,
Бори танда иккининг минг бори бор.
Лабларининг суйидан ичсам дедим,
Лек шафатайни аро ҳам нори бор.
Айлади дилдор мени бедор бу тун,
Англагай кимники бир дилдори бор.
Бу чаман ичра агар сўлса Лола,
Лавҳи оламда қолур ашъори бор.

* * *

Кулманг деб лутфи бир афсона Сиз,
Билдингиз бизни азал бегона Сиз.
Айдингиз, айғон сўзимдан тонмағум,
Бўлғамен деб сен учун парвона Сиз.
Мен дедим: Ўзга чаман даркор эмас,
Бўлмангиз ўзга билан ҳамхона Сиз.
Соқиё, сунгил қадаҳни лолагун,
Қолди Лола ушбу дам жононасиз.

ХОТИРА

Бахтимиздан энтикиб учдик,
Ҳавас қилди бизга қушлар ҳам.
Бизлар ўзга оламга кўчдик,
Ҳаётга кўчганди тушлар ҳам.
Ўша куни бизни олқишлаб,
Пичирлади ҳовузлар лаби.
У вақт ҳеч ким мендек севмаган,
Севилмаган эди Сиз каби.

* * *

Бу жаҳонда кимни номи, кимни кўнгли қоладур,
Соладур ким кўйига-ю, у не кўйга соладур,
Кўнгли тоғ бўлса рақибнинг, Лоланинг-да кўнгли тоғ,
Балки, ул ҳам ўзга бир тоғдай кўнгилда лоладур.

Қашқадарё вилояти.

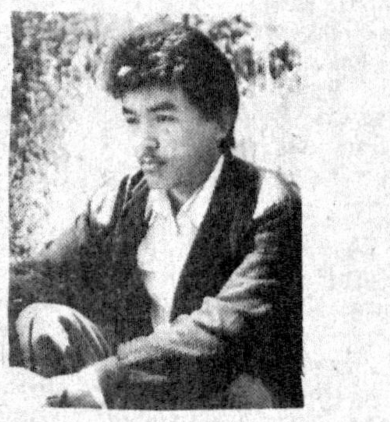

Сафар ОЛЛОЁР

Уйғоқ, менинг дардларим уйғоқ

* * *

...Тўлғоқ, менинг ҳисларим тўлғоқ —
Ором бермас кўксимни тиғлаб!
Уйғоқ, менинг дардларим уйғоқ,
Орзуларим ётибди ухлаб.
Юлдузларга боқаман беун;
Порлоқ, улар ҳамиша порлоқ.
Назаримда (билмадим нечун)
Ҳузурига чорлайди, ҳар чоқ.
Дунёда кўп атвори бузуқ:
Қаҳрга дўнган мамоқалдироқ
Осмон билан орамни узиб
Бўлиб олар худбин, бадқовоқ...
...чанқоқ, менинг лабларим чанқоқ —
шу дамгача бўса билмаган —
мен чарчадим — йитади чарчоқ
Ёрнинг қиё қарашларидан...

* * *

Ўзгаради бу ҳаёт
Сабаб бўлур улуғ кун.
Бўлиб қолар шу заҳот
Осмон остин, Ер устун!
Билиб қўйинг, осмонни
Чанг, тутунлар хуш кўрар —
Қўлга олса имконни
Булут сари интилар.
Аста само бисоти
Борар заҳарга тўлиб...
Гуллатади ҳаётни
Яшаганлар Ер бўлиб!

* * *

У. га

Сен билган севгининг тиллари соқов,
Олисни кўролмас — кўзлари сўқир.
Дунёда сен қадар ожиза йўқ-ов,
Сенга берилганми саргардон тақдир?!
Оёқлари калта ўша севгингнинг,
Ўзин маконидан узоқ кетолмас.
Имкони ёй каби чеклидир унинг
Ўқ етган мўлжалга сира етолмас!

* * *

Кетдинг...
Ҳафсаласи пир бўлиб кетдинг —
Яро юрагимни қирқ бўлиб кетдинг.
Тоғдек виқор бирла келгандинг кулиб,
Бағри қон — қип-қизил қир бўлиб кетдинг...
Қайта учрашмаймиз ҳеч энди, гулим,
Ахир йўлимиз берк — кеч энди, гулим.
Яшадинг ғурурнинг чўриси бўлиб,
Тузган тилсимингни еч энди, гулим!
Асло ортга боқма — ҳислар алдайди,
Димоққа урилган ислар алдайди.
Алдашни билмайди қишлоқи бола,
Аммо шаҳар кўрган қизлар алдайди.
Кетавер, кетавер, олдингдан қолма!
Шарбатдек симирган онтингдан қолма,
Ортиқ сафарингга ҳамроҳ бўлолмам,
Маҳбубам, ярашиқ отингдан қолма!
Кетдингми,
кетавер...

Яккабоғ

Узумой АСҚАРОВА

Алвидолар ёлғондир у чоқ

Кетаман...
Аммо кетар чоғимда,
Бағримни ўй билан ўяман.
Мана юрак изимида,
Уйлаб ўтирмайман,
Ўт қўяман муҳаббатнинг уйига.
Майли ёнсин, ёнайин мен ҳам,
Оловдайин ёниқлик керак!
Кетаман...
Аммо кетар чоғимда,
Сўз демайман, деёлмайман йўқ!
Алвидолар ёлғондир у чоқ,
Ишонмангиз у нидога Сиз.
Шарпам кутиб, шундоқ ҳам,
Кетганимга ишонмассиз Сиз.
Кетаман...
Аммо кўзларимга келмайди ёш,
«Йиғлайдиган кўзим кўксимда»
Кетсам ҳам Сизни излаб кетаман,
Сизнимас «Уни», ўша куни Сизни.
Мен Сизни ўшанда бир топқир топдим-у,
Яна бениз йўқотдим чоғи.
Кетаман...
Ҳа, мана кетаяпман йўлда,
Йўлим олис, манзил кўринмас.
То мен Сизни қайта топгунча,
Қайтмас бўлиб, кетаяпман мен.
Кетаяпман...
Кетмайсиз,
Аммо Сиз кўзим олдидан...

* * *

Дилимни яйратиб, бир қўшиқ янграйди,
Бу сенинг овозинг, дилкаш сўзларинг.
Кўзимни яшнатиб, бир юлдуз чақнайди,
Бу сенинг кўзинг, чақмоқдай кўзларинг.
Вужудим титрайди меҳринг силсиласидан,
Қўлларим кафтларинг тафтидан оташ.
Кўзингда акс этган муҳаббат ўтидан
Ёнаман, ёнаман беролмай бардош.

* * *

Кўзларимдан оқизмайман ёш,
Биламанки, бу ёшлар шаксиз —
Иккимизнинг ўртамизда оҳ,
Пайдо қилар улкан бир денгиз.

* * *

Йўқ, бўлмади, сабрим тугади!
Йўлга отландим.
Сени излаб топмоқ-чун!
Бағрингга бош қўйиб,
Соғинчимни, дил узримни,
Унсизгина шивирлаб айтмоқ-чун!
Йўқ, бўлмади, умид алдади!
Мана, забт этилмас қалъадай
Маҳкам турган бардошларим ҳам.
Кўзларимдан ёш бўлиб, юзларимга тўкилди.
Куйди юзим, вужудим.
Оҳ! Аразлаб юрган бу юрак ҳам иложсиз куйди!
Чидолмаган бу оташга, соғинчларим журъат бўлиб, қўлларимдан тутдилар.
Улар мени олис сафарга,
Сен томонга бошлаб кетдилар.
Ҳамроҳ бўлди ҳаяжон, ҳадик,
Эҳ-е, йўлда нималар кўрдик!
Йўл юриб, йўлим ҳеч унмайди,
Биров не деб ҳолим сўрмайди.
Шошилиб чопаман, ҳансираб тўхтайман,
Одимлаб, мен сени ўйлайман...
Изинг излаб, толган ўзимга, сўзларинг, кўзларинг, изларинг,
Олисдаги васлу-хаёлинг
Йўлимга — йўлдош-у, жонимга-жондош,
Бахтимга, туганмас бир бардош,
Юрагимда турғун бўлиб қолдилар.
Улар, кўзларимдан уйқуларни, қалбимдаги қўрқувларни, танамдаги ташналигу, чарчоқларни,
Дармон бўлиб, дардкаш бўлиб,
Минг бўлакка бўлиб олдилар.
Улар мени алдаб-сулдаб,
Сен томонга элтдилар.
Иккимизни ҳоли ташлаб,
Билмам, қаён кетдилар.
Билдим, билдим, ахир, улар,
Ниятига етдилар!

Самарқанд вилояти.

Ирода САИДОВА

Соғинч ҳурга айланар

ҚАЙТИШ

Ортимга қайтаман. Манзил кўп йироқ,
Қадамлар излайди йўлнинг адоғин.
Бағри хун илинжим сўнг бор тортар «оҳ»,
Изтироб майига тўлар қароғим.
Зулумотга томон чопар одимлар,
Уларга қўшилиб менам еляпман.
Йўлимни тўсманглар, қочинг, одамлар,
Мен сўнгги умидни кўмиб келяпман.

* * *

Гул япроғи янглиғ юракни қоплар
Фақат кўз ёш билан кеттувчи гардлар.
Дунёни кўришга халақит берар
Қорачиғларимда тунаган дардлар.
Орзунинг мадорсиз қанотлари ҳўл,
Кўкни босиб келар булутли армон.
Қувончлар кетади кўзда ёш, беҳол.
Соғинчнинг устидан кулади ҳижрон.
Фироқ қўлида май тўла қадаҳ,
Ғамнинг шарафига таҳсинлар ўқир.
Садоқат — аламнинг қўлида гўдак,
Айрилиқ севгидан эртаклар тўқир.
Синиб бораяпти охирги бардош,
Сўнгги илинжлар ҳам сочилиб кетар.
Умидим — уфқда жон берган қуёш,
Умид учқунларин ёлғизлик ютар.

ОЙДИН КЕЧА

«Сумбула-ю, сумбула,
Ўраб олай гул билан.
Менинг кўнглим сиз билан,
Сиз кетасиз ким билан?»

(Халқ қўшиғи).

Юлдузлар кўзёшидан
Оймомо тўлиб кетди.
Ҳижронлар оташидан
Дилга чўғ бериб кетди.
«Сумбула-ю, сумбула,
Ўраб олай гул билан».
Ўзим қолдим зор йиғлаб,
Бағри куйган дил билан.
Дард бўлар менга сингил,
Ишқ кўкка йўл олади.
Сиз билан кетар кўнгил,
Бир ҳовуч нур қолади.
«Сумбула-ю, сумбула,
Ўраб олай гул билан».
Ёлғиз қолдим, эзилган
Етимгина нур билан.
Сукунатнинг зулмидан
Бахтнинг кўзи бойланар.
Сабр коса тўлган дам
Соғинч ҳурга айланар.
«Сумбула-ю, сумбула,
Ўраб олай гул билан».
Бўзлаб қолдим, ўксиган
Соғинчгинам — ҳур билан.
Қонсираб ғам тиғлари
Иштиёқин қондирар.
Уқубатнинг чўғлари
Ишончимни ёндирар.
«Сумбула-ю, сумбула,
Ўраб олай гул билан».
Озор чекиб қоламан
Юракдаги кул билан.
«Сумбула-ю, сумбула,
Ўраб олай гул билан»...

Тошкент

Тўйхат

Самимий фазилатлар соҳиби

Унинг энг яқин дўстлари Шарқ фалсафасининг дурдона ўгитлари, Ҳадис илми, одоб-ахлоқ дурдоналари, илм-маърифат каби жавоҳирлардир. У териб олган дурдоналарни дўстлари, шогирдлари, талабалари билан баҳамдил баҳам кўриб келган. Табиатан дилкаш, кўнгли очиқ, ҳазилкаш, самимий фазилатларни ўзида мужассамлаштирган бу инсон — Эркин Ғуломовдир.

Ана шу фазилатлар келажак режаларини амалга оширишда, камолат сари интилишида Эркин акага қанот бўлди, десак адашмаймиз. Ким билади, балки бу фазилатлар Эркин аканинг болалик йиллари оғир даврларга тўғри келганлиги билан боғлиқдир. Ҳар ҳолда 1933-йилларнинг йўқчилиги, қаҳатчилиги, 1941—1945 йиллар уруши, вайронагарчиликлар, очлик, оғирчиликларнинг барча-барча машаққатлари у яшаган оилага ҳам ўз таъсирини ўтказмасдан қолмаган эди.

Ана шундай оғир шароитда болалик қувончлари нималигини билмай ўсган. Эркин 1953 йили ўрта мактабни аъло баҳоларга битириб, Ўрта Осиё Давлат Университетининг тарих факультети талабаси бўлди. Ва айтиш мумкинки, худди шу воқеа унинг келажагини белгилаб берди. Ўша даврнинг илмга чанқоқ ва тиришқоқ авлоди сингари яхши ўқиди, жамоат ишларида фаол қатнашди. Айниқса, пахта йиғим-теримда муносиб ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланганини, бу олий мукофотни атоқли ёзувчи ва давлат арбоби Шароф Рашидов топширганлигини Эркин ака ҳали-ҳануз ҳаяжон билан эслайди.

Кейин, олий ўқув юртини муваффақиятли тугатгандан сўнг, унинг жўшқин меҳнат фаолияти бошланди. Аввал, Ўзбекистон Фанлар академиясининг археология ва тарих институтида кичик илмий ходим бўлиб ишлади. Ўшанда археология фанининг билимдони, академик Яҳё Ғуломов билан ҳамнафас бўлиш саодати кулиб боққан эди унга. Орадан тўрт йил ўтгач, 1962 йилдан бошлаб у Тошкент Халқ хўжалиги институтига ишга ўтди. Қизиқувчан ва интилувчан ассистент сал ўтмай катта ўқитувчи вазифасида ишлади, аввал сиёсий-иқтисод, кейинчалик халқ хўжалиги тарихи кафедраларида фаолият кўрсатди. Шу билан бирга илмий изланишлар олиб борди. «Пахтачилик совхозларининг иқтисодий ривожланиши тарихидан» ёққан номзодлик диссертацияси ҳозирга қадар ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Шуни айтиш жоизки, Эркин аканинг тадқиқотчи олим сифатидаги ўндан ортиқ мақолалари ҳам эл назарига тушган.

Уни сермаҳсул журналист сифатида ҳам яхши танишади. Ўн йилдирки, Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг кўп сонли «Иқтисодчи» газетасига муҳаррир.

Айни вақтда у Тошкент туманида жойлашган Охунбобоев номли жамоа хўжалигидаги Алишер Навоий номли маҳалла қўмитаси раиси ҳамдир. Бинобарин, маҳаллада ўтаётган йиғин ва тўй-ҳашамларда Эркин ака ҳамиша бош-қош. Бировни бировдан кам кўрмасликка ҳаракат қилади.

Бундан ташқари у «Маҳалла» жамғармаларининг Тошкент тумани бўлим бошлиғи сифатида одамларга меҳр-оқибат ва қалб саховатини улашиб келмоқда. Қишлоқ кенгашининг депутати сифатида эса туман ҳокимияти томонидан кам таъминланган оилаларни, етим-есирларни, ногиронларни ижтимоий ҳимоялаш борасида ҳам самарали ишларни амалга оширмоқда.

Ҳа, Эркин ака чиндан ҳам пиру-бадавлат, қалби дунё инсонлардан. Унинг умр-йўлдоши Раънохон Ғуломова медицина ҳамшираси, айни вақтда яхши келин ҳамдир, оналари 83 ёшли Саодат аянинг атрофида парвона. Ўғиллари Ғайрат, Фурқат, Хислат, қизлари Дилфуза, Дилдора, Гулноралларнинг ҳаммаси олий маълумотли, ҳаётда ўз ўринларини топишган.

Дунёни улуғ зотлар бошқаради, дейишади. Лекин яна бир ҳақиқат бор: дунёни меҳнаткаш ва заҳматкаш одамлар тебратади. Эркин ака Ғуломов ана шундай инсонлар тоифасидандир.

Ғ. РАФИҚОВ,
Тошкент Давлат иқтисодиёт университети сиёсатшунослик кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари номзоди, доцент.

А. ТЎРАЕВ,
фалсафа фанлари номзоди, доцент.

* * *

СУРАТДА: Э. Ғуломов (чапдан иккинчи) таҳрир ҳайъати йиғилишида.

Ҳусайн Шамсни хотирлаб

ЭЗГУЛИК ЗУЛМАТДА ҚОЛМАЙДИ

Куни кеча Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси биносида Ҳусайн Шамс таваллуд топган кун муносабати билан хотирлаш йиғини бўлиб ўтди. Унда таниқли шоиру ёзувчилар, журналистлар, олимлар бир қаторда узоқ-яқиндан келган меҳмонлар ҳамда адибнинг қариндош-уруғлари иштирок этишди. Сўнг йиғилганларга ош тортилди. Санъаткорлар ижросида куй-қўшиқлар тинглашди. Жамоатчиликнинг, адиб оила аъзоларининг саъй-ҳаракати билан яна бир савоб ишга қўл урилди. Кейинги 30—40 йил мобайнида асоссиз равишда унутилиб келинаётган таниқли адиб, шоир ва драматург, журналист ва жамоат арбоби Ҳусайн Шамс хотираси ёд этилди. Тирикларнинг марҳумлар олдидаги инсоний бурчи бажо келтирилди.

Шаҳри шуаро ҳисобланмиш қадимий Қўқонда таваллуд топган бўлажак ёзувчи оиладаги етишмовчиликлар боис жуда ёшлигидан меҳнат қилишга мажбур бўлади. Ўн ёшдан ошар-ошмас босмахонага ишга киради. Кейинчалик Тошкентга келиб, босмахонада бошлиқ муовинлигидан, то «Муштум» журналининг муҳаррирлигигача бўлган ҳаёт йўлини босиб ўтади.

Ҳусайн Шамс қисқа, лекин сермазмун умр соҳиби эди. Унинг адабиёт, санъат ва маорифимиз тараққиёти учун қилган хизматлари беқиёс. 1930 йилда матбаачиликда орттирган бой тажрибаси самараси сифатида «Матбаачилик ва унинг қисқача тарихи» номли рисоласи босилиб чиқади. Бу нафақат Ўзбекистонда, балки бутун Туркистон матбаачилик тарихини илмий ёритишга бағишланган дастлабки асарлардан бири эди.

Ҳусайн Шамс айни пайтда бадиий ижод билан ҳам жиддий шуғулланади. У адабий жанрларнинг деярли барчасида ўз қаламини синаб кўрди. Ўнлаб шеър ва ҳикоялар тўпламлари чоп этилди. Йирик асарларга қўл урди. Шу тариқа бирин-сирин «Мармар лавҳа» повести, «Душман», «Ҳуқуқ» романлари дунёга келди.

1935 йилнинг октябрь ойида республикамизда энг яхши бадиий асарлар учун танлов эълон қилинади. Ҳ. Шамс бу танловда ўзининг «Ҳуқуқ» романи билан қатнашади ва иккинчи ўринни эгаллайди. Афсуски, бевақт ажал туфайли бу романнинг иккинчи китоби тугалланмай, чала қолади.

Яхшиямки дунёда фидойи одамлар кўп. Шу сабаб эзгулик ҳеч қачон зулматда қолмайди. Ҳ. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти катта илмий ходими, филология фанлари номзоди Ҳабиба Қурбонованинг беминнат хизматлари, илмий изланишлари боис Ҳусайн Шамснинг ўзбек адабиётига қолдирган меросидан бир қадар бохабармиз.

Бугун ёзувчини яқиндан билган дўст-биродарлари, қариндош-уруғ ва фарзандлари ички бир энтикиш, соғинч билан эслашади. «Мен отамни яхши эслайман. Жуда болажон одам эдилар, — дейди ёзувчининг қизи Раъно ая Мирзакаримова.— Ҳар куни ишдан чарчаб келишларига қарамай, бизлар билан алоҳида-алоҳида гаплашиб олардилар. У кишидан бирор оғиз қўпол сўз эшитмасдик. Аямизга ҳам «Зулайҳо хоним» деб мурожаат қилардилар.

1942-йил машъум қатағон йилларининг изғиринли шамолидан қочиб, дўстлар маслаҳатига кўра Қўқонга ижодий иш сафарига отлангандилар. Биз бешта бола онам билан Тошкентда қолдик. Бу бизнинг сўнгги учрашувимиз эканлигини билмагандик. Кейинроқ Қўқондан қаттиқ шамоллаб, оламдан ўтганлари ҳақида совуқ хабар келди. Умр вафо қилганида, бугун 90 баҳорни қаршилаган бўлар эдилар».

— Адабиёт бағри кенг даргоҳ. Уни кўпроқ катта бир боққа қиёс қилсак тўғрироқ бўлади, — дейди Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг раиси, шоир Жамол Камол Ҳусайн Шамс ҳақида сўз айтаркан. — Демак, бу боғнинг бутун фусункорлиги ундаги ранг-баранг, катта-кичик дарахтлар билан белгиланади. Ҳусайн Шамснинг ўзбек адабиётида ўзига хос ўрни бор. Буни эътироф этмаслик мумкин эмас. Баъзилар адибнинг «партиявийлик позициясида туриб ёзганлигини» рўкач қилиб, унинг ижодини камситмоқчи бўлишади. Лекин ҳар бир даврнинг ўзига яраша ўлчовлари, муаммолари бўлишини унутмаслик керак. Ижодкор фаолиятига баҳо бераётганда ана шу нуқтаи назардан ёндашмоқ зарур. Ҳусайн Шамс асарларининг тили ниҳоятда тиниқлиги, нафис ва ўзбеконалиги билан ажралиб туради. Бу эса унинг катта сўз санъаткори эканлигидан далолат беради.

Ҳусайн Шамснинг «Ҳуқуқ» деб номланган романининг иккинчи китоби ўзбек халқининг 1916 йилги миллий озодлик ҳаракатига бағишлаб ёзилган, дейишади.

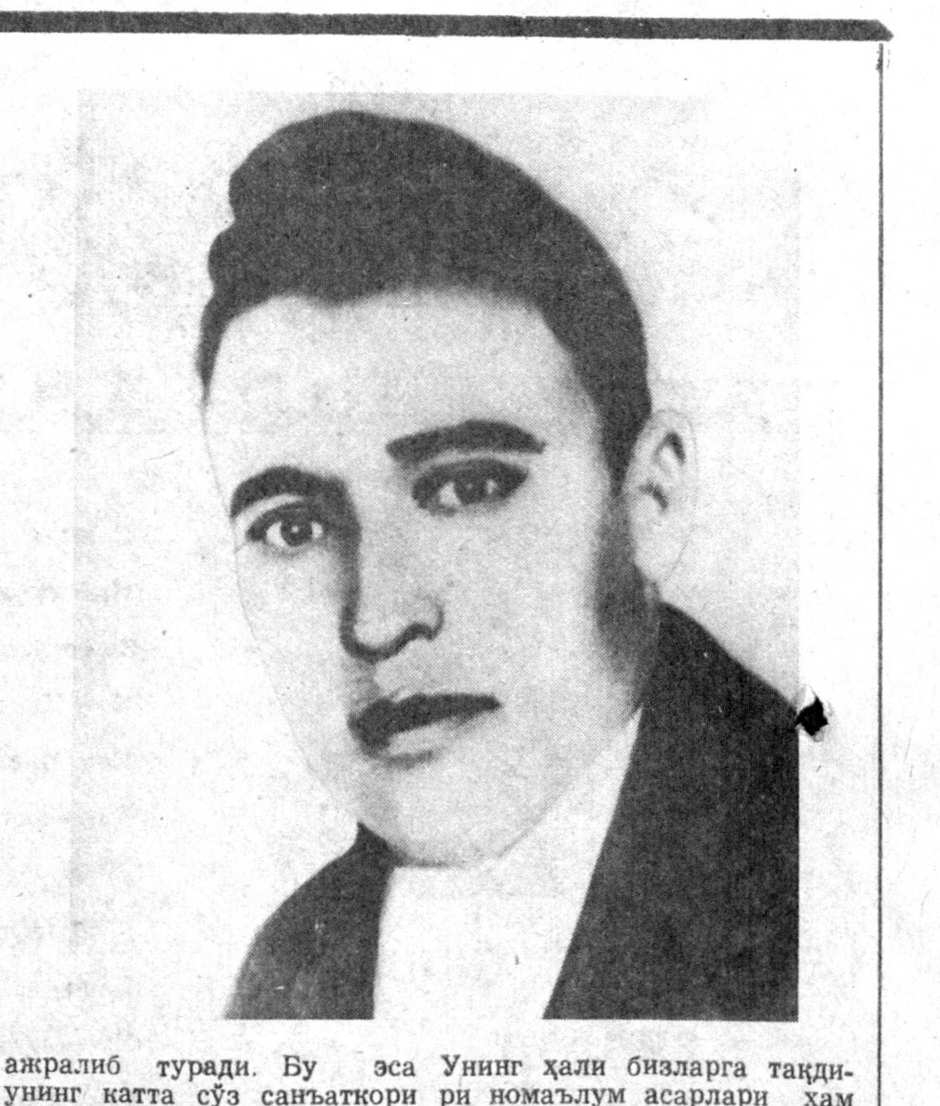

Унинг ҳали бизларга тақдири номаълум асарлари ҳам бир талай экан. Ўйлаймизки, адабиётимиз жонкуярлари келажакда бу борада ҳам бир қатор ишларни амалга ошириб, ёзувчи руҳини шод этадилар.

Сирожиддин РАУФ,
«Туркистон» мухбири.

Газета саҳифаланаётганда:

ШАҚАР ЎРНИГА — ШИРИН ЖЎХОРИ

Наманган туманидаги «Ижодкор» деҳқончилик фирмасининг консерва цехида ажойиб беҳи мураббоси тайёрлашга киришилди. Шуниси диққатга сазоворки, мураббони тайёрлашда шакар керак бўлмайди — унинг ўрнига ширин жўхори шарбатидан фойдаланилади. Деҳқончилик фирмаси 36 гектар ерда ширин жўхори етиштиради. Фирма цехларининг бирида ундан таркибида фруктоза глюкоза кўп бўлган асалсимон шарбат олиш технологияси йўлга қўйилди.

«Ижодкор» меҳнаткашлари янги бошланган иш жуда истиқболли бўлишига умид қилишмоқда. Бу йил ширин жўхоридан 100 тоннадан ортиқ қимматли маҳсулот тайёрлаш режалаштирилган. Ундан келадиган фойда камида 400 миллион сўмга боради.

Келгуси сонда:

- ЁШЛАРДА ҚОН БОСИМИ КАСАЛЛИГИ
- ОҚ ОТ МИНМОҚЧИ ЭДИ...

БУ ЮРТНИ ФАРАНГИСТОН ДЕЙДИЛАР...

(Боши 1-бетда).

кўр-кўрона эргаштираётган ножоиз бир макон сифатида XX асрнинг биринчи ярмидаёқ ҳалокат адоғига етиши муқаррар эди.

Башарти Оврупа турли таърифларга сиғмаган, турфа башорату кароматлардан устун келган, инсоният марказларидан бири сифатида ўз мавқеини сақлаб қолган экан, биз уни танишимиз, эътироф этишимиз, ундан кўп нарсани ўрганишимиз лозим.

Шу боис бўлса керак, Ўзбекистон Республикаси Оврупа ҳамжамиятига аъзо ҳар бир мамлакат билан алоқа қилишга дадил интилмоқда.

Ер юзи ва коинотдаги барча жараёнлар файласуфлар таъбирича, Абадият қадар давом эта олади. Мавжуд муқаддас диний китоблар бу воқеани «Қиёмат», деб талқин этади. Башарият XX аср бошидаёқ узоқ тарихий бир жараённинг якуний босқичига кирганини англади: сармоя асослари — янги технология ва мураккаб ижтимоий муносабатлар, инсонни жамиятга боғлаб тургувчи ахборот, ишлаб чиқариш муносабатларини давом эттирувчи ва янада такомиллаштирувчи етук кадрлар ҳал қилувчи омилларга айланди. Шу жиҳатдан олганда Италия буюк Уйғониш даврининг, Рим эса ўрта асрлар ғарбининг маркази мақомига эга бўлса, Франция ва унинг пойтахти Париж янги замон ва ўзгараётган инсониятнинг рамзига айланди. Тўғри, башарият тарихи ғилдирагини жилдирворган дунё марказлари кўп. Лекин уларнинг аксариятида Миллий Давлатчилик ва Озод Шахс аҳамияти, нафсонияти камситилар эди.

1789 йил 14 июнда қолоқ феодал муносабатларнинг таянч нуқтаси — Бастилия қўрғонига ҳужум бошлаган француз миллати мутлақ монархияни ағдариб ташлаб, унинг култепаларида Ижтимоий Адолат, Шахс эркинлиги, Миллий ва Байналмилал биродарлик ғоялари яловини кўтарди.

Буюк Француз инқилобидан сўнг Ер юзида миллий давлатчилик, мазҳабпарастликка асосланган ҳамкорлик, тарихий қадриятларни янгича йўсинда тиклаш ғояларига муҳиб Ҳозирги Дунё вужудга келган. Жумладан, 1789 йил 14 июнь инсоният тарихида туб бурилиш нуқтасига, Франция эса ижтимоий тафаккурнинг марказига айланди. Бошқа мамлакатларнинг ва минтақаларнинг мавқейини камситмаган ҳолда тарих сийнасидан оққан сутнинг қаймоғи айнан Францияда йиғилганини тан олиш керак.

Бу халқ авлиё Мекойил Нострадамус сиймосида тарихни ҳаракатлантирувчи куч халқ иродаси ва ижтимоий вазиятдан ташқари исноди шувурига сиғмайдиган ғайри шуурий манбаларга ҳам боғлиқ эканлигини кашф этди.

Французларга хос суҳандонлик маданияти кўпгина миллатлар ва маданиятларга кўчавераркан, бу халқ такаллуф тузумини қаттиқроқ чийрайверди.

Француз мешчанлари Жанна д,Арк теварагига уюша олдилар, бу жувон эса бутун бошли бир миллатнинг озодлик курашига раҳбарлик қилди.

Монархия вайроналарида ижтимоий адолат туғини кўтарган корсикалик Наполеон Бонопартни Шарқий Оврупа ва Шимолий Африка мамлакатларида халоскор сифатида интизор кутарди бечора мазлум халқлар.

Император Наполеон қўшинлари таслим бўларкан, иттифоқчилар қўшинларидан бирортаси ҳам Париж ибодатхоналари-ю, саройларига ўт қўймайди.

Яратганнинг бўлиб юборувчи ва тарқоқликка маҳкум этувчи жиҳати айнан Оврупада англашилдию, турли миллатлар христианликнинг ўзларига мос ҳар хил мазҳабларини яратдилар. Айнан шу мазҳабпарастлик Оврупонинг ҳозирги ҳолатини белгилаб турибди: зиғиртак давлатлардан тортиб улуғ давлатларгача бор бу минтақада. Чегаралар қўриқланишига қарамай, Оврупа ғояси уларни зудлик билан бирлаштира олади. Бунинг учун эса худопарастликка ортиқча берилмаслик керак экан. Оврупалик файласуфларнинг хулосасига кўра, Яратганни, яъни мутлақ ҳақиқатни тан олиш Инсон тушунчасини анча саёзлаштириб юбораркан. Нарсалар ва воқеаларга енгилроқ қараш Оврупанинг ,билъакс, ўз-ўзини, воқеаларни чуқур ўрганиш Шарқнинг белгиловчи хусусиятидир. Шарқда фалсафа, Ғарбда эса ҳаракат омили мужассам.

Уйғониш давридан сўнг Франция ҳам Португалия, Испания, Голландия, Буюк Британия ва Россия сингари қитъа давлатлари қаватида жаҳон колониал сиёсатида бевосита иштирок этди. Инқирозга юз тутган Португалия, Испания ва Голландия мулкларининг бир қанчасига ворис бўлиб қолган Франция империясининг колониал сиёсати бир қанча ўзига хосликларга эга. Биринчидан, Французлар маҳаллий халқларга қарши оммавий қирғин сиёсатини юритмадилар. Савдо-сотиқ ривожлантирилган. Асосан Ислом ва Буддавийлик дунёсига мансуб мамлакатларнинг босиб олиниши айнан шунга ундади. Иккинчидан, денгизчилик Голландия ва Буюк Британиядаги сингари ривожланмаганлиги учун империянинг йироқдаги мазлум халқлари узлуксиз жабр чекмадилар, мулклардаги иқтисодий ислоҳотлар метрополияникидан кўра кечиктириб амалга оширилди. Бора-бора мустамлака иқтисодиёти фақат зарар келтирувчи муаммога айланди. Бундан Жазоир фожиаси истисно, албатта.

Иккинчи жаҳон уруши арафасида Буюк Британия ва Россиядан кейин энг катта мустамлака мулкларига эга бўлган Франция колониал империяси (12,643 миллион кв. км) уруш якунларига кўра, 50—70-йилларда юксалган миллий озодлик ҳаракати туфайли бу мулклардан бирин-кетин айрила бошлади. Мустамлакалар француз ҳарбий маъмуриятининг истибдоддан қутилгани сингари французлар ҳам мустамлакачиликнинг миннатли тамғасидан фориғ бўлдилар. Мустамлака сиёсати емирилиб, мулклар қўлдан кетиши даврининг жаҳон бозори шаклланишининг якуний босқичига тўғри келиши Франция республикаси миллий манфаатлари тўкис сақланишига замин яратди.

Франция Республикаси жаҳон минтақалари ва мамлакатларининг қизғин ва самарали, сиёсий-иқтисодий, маданий ҳамкорлигини таъминловчи, йўналтирувчи Бирлашган Миллатлар Ташкилотига асос солган, Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси бўлган улуғ давлатлардан бири.

Агарда, умуммиллий маҳсулот ҳажми буюк давлат рамзи ҳисобланса, мамлакат «катта еттилик» давлатлари орасида тўртинчи, жаҳонда эса олтинчи ўринни эгаллайди.

Маълумки, 80-йилларнинг бошларида АҚШ, Буюк Британия, Канада сингари мамлакатларда муҳофазакор (консерватив) кучлар ҳокимиятга келган ва ўн йилликда ўз мавқеини сақлаб қолган, республикачи Рональд Рейган, Америко Президентлигига икки марта сайланган, Маргарет Теччер хоним Буюк Британия бош вазирлигига уч марта қайта сайланган эди. Ўша йилларда Францияда социал-демократларнинг сайловларда қўли баланд келган, мамлакатда французча демократия ва социализмнинг тантанаси ўн йиллиги давом этарди. 1965 ва 1974 йилларда Франция президентлигига номзодини қўйган, 1981 йилда Президент этиб сайланган Франсуа Миттераннинг 1988 йилда бу олий лавозимга қайта сайланиши улуғ зот Михаил Горбачевнинг таъбири билан айтганда «Социализмнинг яшовчан эканлигига яна бир ишора» эди гўё. 1992 йилда АҚШда республикачиларнинг мағлубиятга учраши, Теччернинг ҳокимиятдан кетиши, СССРнинг тугал парчаланиб, Россия Федерациясида демократия ғояларининг ҳимояси бошланиши, Оврупа ҳамжамият мамлакатлари бирлашишининг ҳуқуқий асосга кўчиши борабарида 1992 йил апрель ойида Франция Демократик ва Социалистик кучлар Федерацияси мағлубиятга учради. Франция президенти шаънини сақлаб қолиш мақсадида Эдуард Балладюрни бош вазирликка тавсия этган ғолиб Республиканни қувватловчи Сўл Кучлар Ташкилоти Франсуа Миттеранга ваколати тугагунгача мамлакатнинг бош раҳбари рутбасида қолиш имкониятини берди. Айни воқеа ва унинг шу тарзда ҳал бўлиши мамлакат сиёсий ҳаётидаги энг катта воқеадир. Шунингдек, Оврупа Иттифоқи тузилиши тарафдорларининг умуммиллий референдумидаги арзимас устунлиги Франция, Оврупа ҳамжамиятлари мамлакатларини янги-янги тарихий сиёсий синовлар кутаётганлигидан бир нишона ҳам.

Умумоврўпа Иқтисодий Ҳамкорлиги доирасида Германия маркаси қадрининг узлуксиз ортиб бориши, АҚШ янги ҳукуматининг Оврўпа мамлакатларига нисбатан «савдо уруши» олиб бораётгани, Япония молларнинг минтақа бозорини тўфондай босиб олиши, итальян лираси ва инглиз фунтининг обдон қадрсизланишга мубтало бўлиши, франкнинг чекига ҳам айнан шундай қора кун тушганидан воқиф этади бизни.

Франция тараққий этган давлат. Бу ўлкада ишлаб чиқариш ниҳоятда ривожланган бўлиб, турли партиялар ҳокимиятга келиб-кетаверсалар ҳам сўнгги йилларда узлуксиз ўсиш давом этмоқда. Бунинг ягона асоси эса бозор иқтисодиётининг ниҳоятда такомиллаштирилганидир.

Хабарингиз бор, совуқ уруш йилларида Франция собиқ СССР билан Ғарб дунёсини иқтисодий жиҳатдан боғлаб турган бирдан-бир кўприк эди.

Марказий Осиёда янги мустақил давлатларнинг пайдо бўлиши Франциянинг бу минтақа бозорига кириб келиши учун қулай имконият туғдирди. Бинобарин, Ўзбекистон қонунчилигининг чет эл сармоячилари ва ишбилармонлари учун қулай шароит яратиб бериши йирик француз компаниялари билан мамлакатимиз корхоналари ва вазирликлари даражасида ҳамкорлик бошланишига асос яратди. «Сосвете насьональ эльф акитен» Давлат компанияси Ўзбекистонда нефть конларини излаб топиш ва нефтни қайта ишлаш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида битим имзолангани-дан сўнг Франциянинг кимё, енгил, дори-дармон саноати корхоналари ва компаниялари бирин-кетин Тошкентда ўз ваколатхоналарини оча бошлади.

Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олган БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси сифатида унинг ушбу нуфузли ташкилотга аъзо бўлишига овоз берган Франция Республикасининг тез орада Тошкентда ўз элчихонасини очиши мамлакатларимиз ўртасидаги сиёсий, маданий алоқаларнинг ривожланишига асос яратди.

Француз фильмлари фестивали ўтказилди.

Тошкент саҳнасида француз театри санъаткорлари билан ҳамкорликда дастлабки асарлар намойиш этилди.

Жаҳонда компьютер савдоси билан шуғулланувчи машҳур «Эйпил Европизн» компаниясининг Шарқий Европа ва МДҲ давлатлари билан шуғулланувчи шуъбасининг Тошкентдаги ваколатхонаси очилиши мамлакатимизда коммуникация воситаларининг янада такомиллаштирилишига хизмат қилаётир.

Франциялик авиақурувчилар яқин йиллар ичида Овроосиё осмон йўлларининг муҳим кўналғасига айланажак Тошкенти азим тайёрагоҳини қайта таъмирлаб, жаҳон талаблари даражасига етказиш ниятида юришибди.

Мустақил Ўзбекистоннинг биринчи конституцияси франциялик мутахассислар назаридан кечирилганлиги ва уларнинг ёш давлат асосий қонунини қўллаб-қувватлагани қомусимизнинг дунё миқёсида эътироф этилишига сабаб бўлди.

Шу йил июнь ойида Франция савдо-сотиқ палатаси вакиллари ва француз ишбилармонларидан иборат нуфузли гуруҳ Тошкентга келиб, дастлаб Ўзбек-Француз ишбилармонлари анжуманини ўтказди. Сўнгра эса мамлакатимиз корхоналари билан бевосита танишган бу гуруҳ келгусида кимё, енгил, сайру-саёҳат, дори-дармон тайёрлаш соҳасида ҳамкорлик имкониятларини ўрганди.

Сўнгги маълумотларга қараганда, Францияда бор-йўғи 3 миллион тонна нефть қазиб олинади. Айни чоғда ҳар йили 70—72 миллион тонна қора олтин қайта ишланади. «Сосвете насьональ эльф акитен» давлат компаниясининг ўзбек заминидаги ёнилғи захираларига қизиқиши Франциянинг миллий манфаатлари мужассам тармоққа хизмат қилиши табиий. Ўз ёнилғи имкониятларини ривожлантиришга ва нефть мустақиллигига интилаётган Ўзбекистон эса бу соҳада катта тажриба орттирган Франциянинг илмий технологик мададига суяниши турган гап.

Кўринаяптики, ҳамкорлик соҳалари бир талай.

Ўз истиқлол ва тараққиёт йўлини белгилаб олган, улкан иқтисодий имкониятларга эга бўлган Ўзбекистон дунёга ёрқин келажак тамал тошини қўйган беш асосий тамойилни маълум қилгандан сўнг хорижлик сиёсатдонлар ва ишбилармонларнинг юртимизга қизиқиши ниҳоятда ортди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин бозор иқтисодиётининг бошқарилиши йўлини танлаган ва давлатнинг етакчи ролини сақлаб қолган Франция Республикаси ҳукумати Ўзбекистон иқтисодиёт талаблари сиёсий мафкурабозликдан устун эканлигини маълум қилгач, янада катта ишонч билан қарай бошлади.

...Бир замонлар улуғ таҳайюлнавис Жюль Верн «Осиё йўллари бўйлаб» деган фантастик асар ёзган, унда қадимий Буюк Ипак йўлининг манзилларини тасвирлаган эди. Бу турли саргузашт ва воқеаларга бой гўзал манзаралар тасвирланган асар ҳозир ҳам севиб ўқилади ва унинг бош ғояси Буюк Ипак Йўлининг инсониятга қайта хизмат қилишини тиклашдан иборатдир. Ким билсин, ҳозирги сиёсатдонлар ва давлат раҳбарлари Франция — Фарангистон адибининг буюк орзусини амалга оширишар? Омад тилаймиз уларга биз.

Б. ЭШПУЛАТОВ,
«Туркистон» сиёсий шарҳловчиси.

«Ёшлик» журнали ижодий жамоаси ва таҳрир ҳайъати журнал фотомухбири Абдулғани Жумага отаси **Абдулжалил ЖУМАнинг** вафот этгани муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради ва сабр-тўзим тилайди.

ГЎЗАЛЛИККА ОШНО БЎЛАЙЛИК

Пойтахтимиз Тошкентда катта байрам... Жумҳуриятимизда биринчи маротаба «Шарқ ва Ғарб театрлари Халқаро фестивали» бошланмоқда. Фестивал бугун Ҳамза номли театрда — режиссёр Рустам Ҳамидов саҳналаштирган «Кориолан» спектакли билан очилади. Академик театр директори, халқ артисти Ёқуб АҲМЕДОВ билан бўлган суҳбатимиз ҳам ана шу анжуман ҳақида бўлди.

— Ёқуб ака, мана «Шарқ ва Ғарб театрлари Халқаро фестивали» бошланмоқда. Сизнинг жамоангиз бу маросимга қандай тайёргарлик кўрди? Нега айнан «Кориолан» спектакли билан қатнашмоқчисизлар?

— Аввало шуни айтиб ўтиш керак, бундай фестивал жумҳуриятда биринчи маротаба ўтказилмоқда. Ҳар қандай ишнинг бошланиши, мураккаб ва айни пайтда ҳаяжонли бўлади. Шу сабаб биз ҳам бу фестивални кўнгилдагидек ўтказиш учун бутун кучимиз, ғайратимизни сарфладик. Мақсадимиз пойтахтга ташриф буюрган меҳмонларни — Ғарб ва Шарқ санъат аҳлини ўзбекона меҳмоннавозлик билан кутиб олиш, шу билан бирга меҳмонларга ўз санъатимизни намойиш этишдир.

Энди, нега «Кориолан» спектакли билан қатнашмоқчи бўлганимизга келсак, Шарқда Ғарб асарини кўрсатиш бу анжуман учун ўзгача маъно касб этади. Буюк Шекспирнинг бу классик асари айнан шу куннинг талабларига ҳар томонлама жавоб бера олиши билан ажралиб туради.

Фестиваль давомида бизнинг саҳнамизда Буюк Британия Трестл театрининг «Жуда яқинда, атрофимизда», Камол номидаги Татаристон академик театрининг (Островский асари билан) «Ёруғи бор, иссиғи йўқ», Қашқадарё мусиқали театрининг Тўра Мирзо асари асосида яратилган «Амир Темур», Қозоғистон Маска ва марионеткалар театри «Алдар Кўса» (А. Исмоилов асари) спектакллари томошабинларга тақдим этилади.

Томошабинларга яна бир истагим бор. Санъатга муҳаббатни келажак авлод қалбида эрта уйғотайлик. Театр умуман санъат — гўзаллик. Давомчиларимиз бўлмиш покиза қалблар гўзалликни тушунишсин. Гўзалликка ошно қалбларга эса ёвузлик бегонадир.

Муқаддас АҲМАДЖОНОВА,
Тошкент Давлат санъатшунослик институти талабаси.

* * *

СУРАТДА: инглизлар тайёрлаб келган саҳнадан кўриниш.

Бош муҳаррир: Ғаффор ҲОТАМОВ.

Таҳрир ҳайъати: М. АБДУСАМАТОВА, А. АҲМЕДОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), З. МАМАДАЛИЕВ, Ж. РАЗЗОҚОВ, Қ. РАҲИМОВ, З. РИХСИЕВ (масъул котиб), С. РУСТАМОВ, Б. ЮСУПОВ.

Таъсис этувчилар:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ
ва
"ТУРКИСТОН" ИЖОДИЙ ЖАМОАСИ
газета 1925 йил 8 февралдан "Ёш ленинчи" номи билан чиқа бошлаган.

ТАҲРИРИЯТ:
хатлар ва оммавий ишлар – 32-54-65; ёшлар сиёсати ҳамда фан ва халқ таълими – 32-57-93; ижодкор ёшлар – 32-57-52; иқтисод, қишлоқ ёшлари, спорт ва ватанпарварлик – 32-55-81; ахборот ва бадиий безаш – 32-53-98; тижорат – 32-58-48; қабулхона – 32-56-58.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: 64607

Газетамиз ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади.

Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва таҳлил этилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Манзилгоҳи: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00130. Буюртма Г. 591 58752 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 23.20

1 2 3 4 5 6